
Shri Nilakanthavijaya Champu kAvya 1 by Nilakantha Dikshita

ஸ்ரீநீலகண்ட²விஜய சம்பூகாவ்ய ப்ரத²மாஸ்வாஸ:

Document Information

Text title : nIlakaNThavijayachampUkAvya 1

File name : nIlakaNThavijayachampUkAvya.itx

Category : shiva, nIlakaNThadIkShita, kAvya, sAhitya

Location : doc_shiva

Author : Nilakantha Dikshitar

Transliterated by : Ashutosh Shankar

Proofread by : Ashutosh Shankar, Rajani Arjun Shankar

Translated by : Ashutosh Shankar

Latest update : October 7, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 8, 2026

sanskritdocuments.org

ஸ்ரீநீலகண்ட²விஜய சம்பூகாவ்ய ப்ரத²மாஸ்வாஸ:

ஸ்ரீநீலகண்ட²த³க்ஷிதேந விரசிதே

॥ அத² ப்ரத²மாஸ்வாஸ: ॥

1.1

வந்தே³ வாஞ்சி²தலாபா⁴ய கர்ம கிம் தந்ந கத்²யதே ।

கிம் த³ம்பதிமிதி ப்³ருயாமுதாஹோ த³ம்பதீ இதி ॥ 1 ॥

I salute, to obtain what I desire ... but I am not sure of the object (of salutation). Should I say dampatim (which would be grammatically incorrect) or dampatI (which feels wrong because Siva and Parvati are one form and not two)?

1.2

த³ரு³ஷ்ட்வா கௌஸ்துப⁴மப்ஸரோக³ணமபி ப்ரக்ராந்தவாதா³ மிதோ²

கீ³ர்வாண: கதி வா ந ஸந்தி பு⁴வநே பா⁴ரா தி³வ: கேவலம் ।

நிஷக்ராந்தே க³ரலே த்³ருதே ஸுரக³ணே நிஸ்சேஷ்டிதே விஷ்டபே

மா பை⁴ஷ்டேதி கி³ராவிராஸ து⁴ரி யோ தே³வஸ்தமேவ ஸ்தும: ॥

Seeing the gems and gifts from the ocean, the countless Devas rushed to covet them; they are a burden to Heaven. When the world was suffering the effects of the poison, only one Lord said “Do not fear” and appeared at the forefront. We shall worship only Him.

அபி ச-

1.3

லீடா⁴லீட⁴புராணஸூக்திஸகலாவஷ்டம்ப⁴ஸம்பா⁴வநா-

பர்யஸ்தப்ருதிஸேதுபி: ⁴கதிபயைர்நீதே கலௌ ஸாந்த³ரதாம் ।

ஸ்ரீகண்டோ²வததார யஸ்ய வபுஷா கல்க்யாத்மநேவாச்யுத:

ஸ்ரீமாநப்பயதீ³க்ஷித: ஸ ஜயதி ஸ்ரீகண்ட²வித்³யாகு³ரு: ||

In these times, some people learn fragments of the ancient Vedas, and believe they can speak on them with authority, while distorting the meaning, further intensifying the evils of Kaliyuga. The way Vishnu will take Kalki avatara to save us, Siva himself appeared on earth as Appayya Dikshitar, the preceptor of SivAdvaita .

1.4

ய: ஸம்ரம்ப:⁴ க்ரு³திவிரசநே து³ஷ்கவீநாமபே⁴த்³யோ
யச்சைகாக்³ர்யம் தது³சிதபதா³ந்வேஷணே சித்தவ்ரு³த்தே: |
லப்⁴யம் தச்சேத³பி கவயதாமந்ததஸ்த்ரீண்யஹாநி
ஸ்யாதே³வம் கிம் ஸரஸகவிதாராஜ்யது³ர்பி⁴க்ஷயோக:³ ||

Mediocre poets have the drive, focus and determination to write poems that appear scholarly. If good poets had these qualities, would we have this drought of good poetry?

அத²வா கிமிதி ஸ்மராமி து³ஷ்கவீநது⁴நா | But why am I thinking of these bad poets now?

1.5

ஸகலபு⁴வநைகமங்க³ளஸங்கரகு³ணவர்ணநப்ரவ்ரு³த்தேந |
ந ஸ்மரணீயா: குதி⁴யோ லோகாயதிகா இவ வ்ரதஸ்தே²ந ||

Just like one doing Vratas should not think about hedonists, I should not waste my thoughts on petty people. Let me focus on the Lord, the best of everything virtuous and auspicious.

1.6

கதி கவய: கதி க்ரு³தய:
கதி லுப்தா: கதி சரந்தி கதி ஸிதி²லா: |
தத³பி ப்ரவர்தயதி மாம்
ஸங்கரபாரம்யஸங்கதா²லோப:⁴ ||

How many poets have created how many poems - of which many are forgotten, many still in circulation and many lesser known. (My poem may end up in any of these ways.) Still, I am driven by the desire to praise Siva.

1.7

தே³வாநாமபி தை³வதம் கு³ருமபி ப்ராசாம் கு³ருணமிஹ
ஸ்ரீமந்தம் மத³நாந்தகம் கத²மபி ஸ்தோதும் க்ரு³தோ நிஸ்சய: |
தேந த்வாம் த்வரயாமி பா⁴ரதி ப்³லாத்த்ரு³ஷ்டாபி து³ஷ்டே பதி²
ப்ராஸேநோபஹதாபி ஜாது குபிதா மா ஸம் ப்ரஸாத³ம் த்யஜ: ||

I have made the decision to somehow praise Siva, the Lord of Lords and the Guru of Gurus, the destroyer of Manmatha. O Saraswati, I will pull You along on this rugged path of my poetry. Even if the prasa (lance/alliteration) hurts and angers You, please do not withhold Your grace and clarity from me.

1.8

நந்தவ்யா: கவய: கதீஹ ப்³ஹுமந்தவ்யா ரஸஜ்ஞா: கதீ-
த்யேதாவத்த்வலஸ: கரோமி கவயோ ஹ்ரு³ஷ்யந்து ருஷ்யந்து வா |
ஆவாத்ஸ்யாயநதந்த்ரமாஸ்ருதிஸிர:ஸித்³தா⁴ந்தமுச்சாவசா
வித்³யா யத்ப்ரப⁴வா ஜயந்தி பு⁴வி தாம் வந்தே³ கி³ராம் தே³வதாம் ||

There are many venerable poets and discerning connoisseurs, whom I am too lethargic to name. This may please or anger the poets. All the various Vidyas from that of Vatsyayana to Vedanta, are due to none other than Saraswati's grace and so I salute Her.

1.9

சௌர்யேண ப்ரணயேந சாபஹரத: பல்லீஷு க³வ்யாந்யபி
ஸ்த்யாயந்தே சரிதாநி சேத்கவிகுலோத்³கீ³தாநி கா³தா²ஸதை: |
த்ரைலோக்யோத்³ப⁴டகாலகூடகவலீகாரப்ரகாரம் புந:
ஸ்தோதும் கே ப்ரத²மே⁵பி நாம கவயோ தூ³ரே⁵தி⁴காரஸ்து ந: ||

If poets can compose hundreds of verses on the one who took, by theft or charm, and swallowed butter, but even the foremost of them are not competent to praise the one who swallowed poison that terrified the three worlds - am I qualified to? (Still, I will.)

1.10

அஷ்டத்ரிம்ஸது³பஸ்க்ரு²த ஸப்தஸுதாதி⁴கசது:ஸஹஸ்ரேஷு¹ |
கலிவர்ஷேஷு¹ க³தேஷு¹ க்³ரதி²த: கில நீலகண்ட²விஜயோ⁵யம் ||

This Neelakantha-vijaya is composed in the year 4738 of Kaliyuga.

அஸ்தி கில ஸமஸ்தஸு¹ராஸு¹ரஸ்தோமவந்தி³தசரணு¹விந்த³ஸ்ய ப⁴க³வதோ
மஹேந்த³ரஸ்ய ஸ்தா²நம், ஆஸ்தா²நம்மரு²தாந்த³ஸாம், ஆயதநமாஸ்சர்யா¹ணம்,
ஆகரோ ரத்நா¹நாம், அவதி⁴ர்வைஷயிகா¹நந்த³ஸ்ய, கிமபரமகோ³சரே கி³ராமமராவதீ
நாம நக³ரீ¹ |

There is the city of Amaravati, the dominion of Indra, whose lotus-feet are served by all Devas and Asuras. The abode of Devas, which has the best and most astonishing of everything; it is the storehouse of gems, the last word in sensual pleasures, and is beyond words.

தத்ர ச நிராலம்பே³நப⁴ஸி வர்தமா¹நதயா ஸர்வபதீ²நத்³வாரதயா ச புநரநபே¹க்ஷிதமு¹லஸிலா¹நி¹வே
அநாகாங்க்ஷிதப்ரதீ¹ஹாரரசநா¹ப்ரயாஸம், அஸம்பாதி³தஸ்ரு²ங்க³ஸம்பா³த⁴ம்,
அஸம்பா⁴விதபரிகா²மண்ட³லம், ஆசார இதி கேவலமபி⁴நிர்வர்தி¹தோ நவ: ப்ராகார: |
Being a floating city, it needs no foundation stone, and no ornamental gates as it is accessible from all sides. It needs no watchtower or moat. It has a surrounding wall only for convention.

ப்ராஸாத: ³புநரஸ்தி வைஜயந்த இத்யபூ⁴மிராரோ¹ஹணே¹பயோ³க³விது⁴ர்ஸ்ச |
ஸர்வதோ⁵ப்ரதிஹதசாரா¹ணம் பௌரா¹ணம்மரு²தாஸ்வாத³ஸு¹ஹிதா¹நாமப்⁴யவஹார்யே¹ண
கிம் ப்ரயோஜநம் |

Indra's palace "Vaijayanta" has no foundation. It has stairs but they are unused (as Devas can appear or fly where they need to go). The Devas are happy as their movement is unrestricted and they subsist on Amrita.

அபி ச புநரபி⁴லக்ஷிதமணிகநகபூ⁴ஷணம்ப³ரஸந்தா³யிஷு மந்தா³ராதி³ஸாகி²ஷு ந
கிஞ்சித³ஸ்தி க்ரேதவ்யம் விக்ரேதவ்யம் சேதி ஸம்ஜ்ஞாமாத்ரஸரணயா: பண்யவீதி²கா:
|

The city has a market street, but the Devas don't need to go there as they have Kalpatarus like the Mandaara tree, to give them gems, gold ornaments, garments etc.

கிஞ்ச நிரந்தரஸிவத்⁴யா¹நநி⁴ர்தூ⁴தகல்மஷா:, நிரதிஸயதபோ¹விஸேஷஸோ¹ஷிதா:,
வீதராக³ப⁴யக்ரோத⁴மத்ஸரா:, விஷயபராங்முகா:², ப⁴வி பரமர்ஷய இதி ப்ரதா²மாக³தா:

பண்டி³தா ஏவ ப்ரணயிநோ வாரம்ரு³கீ³த்³ரு³ஸாம் ।

Those who have attained Heaven by incessant meditation on Siva and supreme penance, have conquered their desire, anger etc; these are the ones most desired by the Apsaras!

அஸ்வமேத⁴யாஜிந இதி, அக்³நிசித இதி, மாஸோபவாஸிந இதி, மாம்ஸவர்ஜிந இதி, ராஜஸூயயாஜிந இதி, ரணது³ர்மதா³ இதி, அந்நதா³ வயமப⁴யதா³ இதி ஸம்ஸத்³பி⁴ரபதா³நாநி, ஸம்பதத்³பி⁴ரிதஸ்ததோ⁵ப்யஜ்ஞாதமுகை²ர்ஜாதுசித்³வநிவாஸிபி⁴ர்ஜை விமாநேஷு, ஆக்ரம்யமானேஷு மந்தி³ரேஷு, ஆக்ரு³ஷ்யமானே ச ப³லாத³ப்ஸரோக³ணே, ந கஸ்சித்³பி⁴மந்யதே மமேத³மிதி மந்தி³ராணி விமாநாநி மணிபூ⁴ஷ்ணாநி களத்ராணி வா நக³ரவாஸீ ஜந: ।

People who have done Yagnas, warriors and martyrs from all over the world also come to Devaloka. They claim Vimanas, mansions and Apsaras for themselves. The original residents, the Devas, are not possessive; they do not mind.

கிஞ்சேத³ம்பரமதே³வதயா ந ஸுதா⁴ஸநா:, அலாபா⁴தே³வ ந த்ரு³ணாஸநா:, பவநாஸநா ஏவ பரிஸேஷாத் காமது³கா⁴ கா³வ:, பராக்ரமிணோ மதங்க³ஜா:, வாதரம்ஹஸஸ்ச வாஜிந இதி ஸகலபுரவிலக்ஷணம் லக்ஷணம் । அபி ச-

The wish-fulfilling Kamadhenus do not consume Amrita, nor is there grass for them; there is only air for them to eat. Powerful elephants wander and horses run like the wind. Amaravati is different from any other city.

1.11

மூல்யம் தத்கில வேஸ்மநாம் த்³விஜ்முகே² ப⁴க்த்யாத்ர யத்³தீ³யதே வேஸ்யாநாம் ச பண: ஸ ஏவ ஸவநே யா த்³க்ஷிண ருத்³விஜாம் । பத்³யா ஸைவ விஸங்கடா ப⁴வதி யா பத்³யாத்ர தீ³ர்தா²ம்ப⁴ஸாம் த்³வாரம் தத்ர ச தத்³யத்³ர கரணத்³வாரம் பிதே⁴யம் ந்ரு³ணம் ॥

The currency of Devaloka is Punya - what one earns by giving Daana or Dakshina to priests, one pays to acquire houses and Apsaras there. The doors of the senses that one shuts on Earth (controlling them for austerities), open up doors of mansions in Amaravati.

1.12

அஸ்தி ஸ்வாத்³யிதும் ஸுதா⁴ஸ்தி வஸிதும் வானோ நப⁴ஸ்சாரிணம் த⁴ர்தும் ஸந்தி ச பூ⁴ஷ்ணாநி ஸதஸோ ந த்வஸ்தி தீ⁴ர்ஜீவிதும் ।

யேநாந்யாநுபஜீவ்யஸர்வவிப⁴வே கர்மைகலப்⁴யே பதே³-

ஸ்ப்யாயஸ்யந்தி வ்ரு²தை²வ ஸேவக இதி ஸ்வாமீதி து³ர்மேத⁴ஸு: ||

In Devaloka, nectars, mansions and gems abound in the hundreds. These are only available to those who have accumulated Karma. Yet, these senseless ones continue to refer to each other as “servant” or “master”.

இத³ம் ச பரமாத்³பு⁴தமுத்ப்ரேக்ஷிதம் தஸ்யாம், யத்கில விவித⁴தப:ப்ரப³ந்த⁴நிஸ்தந்த³ரதயா விஸம்ரு²தலோகதந்த்ரேஷு, சிரவித⁴ரு²தப்³ரஹ்மசர்யஜீர்ணதயா காலம்ரு²த்யுஷு கந்த³ர்பஸ்ய ப்³ரஹ்மர்ஷிஹதகேஷு பூ⁴தலாதா³க³த்ய ப்ரஸக்தேஷு க்ரீடி³தும்பஸரோபி:⁴, பர்ணஸாலாம் ப்ரவிஸாம் இதி ப்ரவிஸத்ஸு கேளீக்³ரு²ஹம், விஸ்ரம்ஸய ஜடாமிதி வேணீமாலம்ப³மாநேஷு, அபநய வல்கலமித்யபநேதுகாமேஷு குசது³க்ஷலாநி, ந லோஹிதம் குர்யாதி³தி நிஷேத⁴த்ஸு நக²க்ஷதாநி, ஆ: கஷ்டமஸம்மதோ⁵யம் பந்தா:² ஸரிஷ்டாநாமிதி பிஹிதகர்ணேஷு சுமப்³நபே⁴த³ப்ரஸ்தாவநாயாம், நிவீததா⁴ரணவ்யக்³ரேஷு நீவீமோசநாவஸரே, மந்த்ரஜபமுக²ரேஷு மணிதாவஸரே, ஆ: ஸம்ரு²தமத்³ய வ்யதீபாத இத்யந்தரா க³ந்துகாமேஷு, அநுயுஞ்ஜாநேஷு புந: புந்ரார்தவதி³நாநி ஸபத²பூர்வகம், அதிக்ராமதி நிஷேகலக்³நமித்யஸஹமாநேஷு பா³ஹ்யஸுரதவ்யாபாரவிலம்ப³ம், அவதீ⁴ரயத்ஸு புருஷாயிதம், அஸம்மந்யமாநேஷு ப்³ந்த⁴பே⁴தா³ந் , விகா³யத்ஸு வீடிகோபஸேவநம்ப்யநுசிதோ⁵யம் கால இதி, ஆநந்த³மூர்சா²வஸர ஏவ நிப⁴ரு²தமநுஸந்த³தா⁴நேஷு மந்த்ரலிங்கா³நி, பரவஸரதாந்தநித்³ராவஸர ஏவ யாவத்ஸந்நிபாதம் ச ஸஹஸ்யயேதி பரிஹரத்ஸு பர்யங்கஸாயிகாம், த்³விதீயஸுரதாரம்ப⁴ ஏவ தே³ஹி மே கமண்ட³லுமிதி த்வரமாணேஷு மந்தா³கிரீக்³மநாய, விஹஸந்தி விஷீத³ந்தி விலஜ்ஜந்தே விஸம்யந்தே ச ரம்பா⁴தி³மேநகாந்தா தே³வவாரகாந்தா: ||

The saintly ones are confused when they encounter Apsaras. They refer to the pleasure-house as an Ashram, their long hair as Jata and their clothes as bark. They close their ears to the Apsaras’ sweet words and chant God’s names when it is time to speak sweet nothings. They suddenly remember it is an auspicious day and want to take their Kamandalu to the Mandakini river. Seeing this, the Apsaras are amused, aggrieved, embarrassed and astonished.

1.13

ப்ரஸஜதி மஹோத்ஸவே வா ப்ரசலதி ரத்²யாஸு தத்ர ஸக்ரே வா | நிம்நாநி பூரயந்தே
பவநமயே தாளவ்ரு³ந்தபவநேந ||

During festive times or when Indra walks through the streets, the palm-leaf fans blow air
and it fills any gaps around.

1.14

து:³கா²நாம் கூத்திரித்யபோ³த⁴ஹதிரித்யாநந்த³விஷ்பூ²ர்திரி-
த்யந்தர்வாணிகில்பஜாலஜடிலாந்மோகூதா³பி ஜ்யாயஸீ |
யைஷா⁵விப்ரதிபந்நஸௌக்²யலஹீஸம்பாதஸம்பாதி³நீ
தத்ஸௌந்த³ர்யவிவேசநே கவயதாம் மௌநம் கூமம் ஹ்ரீமதாம் ||

This city must be better than Moksha, which is a complex web. Revealed truths in the
Shastras tell us that Moksha is the end of ignorance, and endless joy. But the city offers a
flood of pleasures, so indescribable, that poets with a sense of shame ought to fall silent.

1.15

ஆநீதா வஸுதா⁴தலாத்ஸுக்ரு³திநஸ்தஸ்யாம் ஹரே: ஸாஸநா-
து³ந்மீலந்மணிகிங்கிணீகலகலஸ்வாநே விமாநே ஸ்தி²தா: |
த்³ரு³ஷ்ட்வா வ்யோம நிராஸ்பத³ம் ஸசகிதவ்யாகூ⁴ர்ணமாநேகூ³ண
ந ஸ்தா²தும் ந ச வா ததோ⁵வதரிதும் ப்ராக³ல்ப்யமாபி³ப்⁴ரதே ||

When a meritorious person is brought to Amaravati by Indra's orders, in a Vimana adorned
with bells, they look down and see there is no ground to step out into, and look around in
fear or confusion.

1.16

மந்தா³நிலவ்யதிகரச்யுதபல்லவேஷு
மந்தா³ரமுலலவலீக்³ரு³ஹமண்ட³பேஷு |
புஷ்பாணி வேணிவலயேஷு க³லந்தி தஸ்யாம்
ஸாஹ்யம் வஹந்தி ஸுரவாஸகஸஜ்ஜிகாநாம் ||

When the young celestial women go to meet their beloved at night at a house encircled by creepers, where the soft breeze has strewn young leaves (like a mat), the breeze also causes flowers to fall into their hair (enhancing their beauty).

1.17

கா³யந்தி சா¹ கத²யந்தி பதா³ ஸ்ப்ரு¹ஸந்தி
பஸ்யந்தி கா³ட⁴மபி தத்ர பரிஷ்வஜந்தே |
கல்பத்³ருமாநபி ஸமேத்ய ஸுபர்வகாந்தா
முக³தா⁴ த்³ருமைஸ்ததி³தரைஸ்சிரவிப்ரலப்³தா⁴ ||

The innocent celestial women, cheated for long by many other trees, try to make the Kalpavrkshas flower by singing or speaking sweetly to them, embracing them or touching them with their feet; (not knowing that it is not necessary).

அஸ்தி ச தாமதி⁴வஸந், வஸந்த இவ ரு¹தூநாம், வாஸுகிரிவ ப²ண்ப⁴ரு¹தாம்,
சந்த³ந இவ வ்ரு¹க்ஷாணம், சந்த³ரமா இவ ரு¹க்ஷாணம், ராஜா ஸுபர்வணம், ராஜா
த்ரிவிஷ்டபஸ்ய, ராஜா த்ரயாணம் ஜக³தாம், ராஜா வித்⁴யண்ட³மண்ட³லஸ்ய, கர்தா
ஸதாஸ்வமேதா⁴நாம், ஸம்ஹர்தா வ்ரு¹த்ராஸுரஸ்ய, ரம்பா⁴தி³விவித⁴ரம்போ⁴ருஸம்ஸத³ஹம்ப்ரத
அபர்யுஷ்தியௌவநோந்மேஷஸம்பா⁴வநீயமத³நமதா³ரம்ப⁴ஸீமாயா: கௌமாரஹர:
ஸதா³ஸசீதே³வ்யா:, காவ்யாக³மப⁴ரதகா³ந்த⁴ர்வரஹஸ்யஸர்வங்கஷமநீஷாவிஸேஷ:,
நிரவத்³யவித்³யாதா⁴ஸீலோகநக²முக²முக²நிதவிபஞ்சிகாநிநாத³ப்ரபஞ்சிதோதா³ரநிஜப⁴ஜாபதா³ந
சதுர்முக²முக²வலயவிஹாரிபா⁴ரதீபரிக்³ரு¹ஹீதவைதாளிகாதி⁴கார:, பக்ஷபாதாஸஹிஷ்ணுதயே
பரிஹ்ரு¹தஸைலேந்த³ரபக்ஷமண்ட³ல:, சந்த³ரகூ³சரணரவிந்த³பரிசரணநந்த³ஸாம்ராஜ்யது⁴ரந்
புரந்த³ரோ நாம ||

Indra is the king of Amaravati, the best among Devas, the way Vasanta is among seasons, Vasuki among serpents, sandalwood is among trees, and the moon among stars. He is the Lord of the three worlds and attained that status by performing a hundred Ashwamedha yagnas; the slayer of Vritra. Rambha and other beautiful Apsaras vie for his attention and his youthful beauty. But he is the husband of Shachi.

His taste and connoisseurship are the touchstone of poetry, dance and music. The artists sing his praises, playing the veena immaculately. The other Dik-palakas, whom Indra looks down on from his throne, envy him. He is the foremost among Sivabhaktas.

1.18

ஸ்லதே² நீவீப³ந்தே⁴ ஸதி ரஹஸி யத்பாணிவலநா-
ந்நவோடா:⁴ பாணிப்யாமபி பிஹிதஸப்தாஷ்டநயநா: |
ஸஹஸ்ரஸ்யாப்யக்ஷணம் யுக³பத³பிதா⁴நாக்ஷமதயா
புநஸ்தாப்யாமேவ ஸ்வமபித³த⁴தே லோசநயுக³ம் ||

When Indra is alone with his new wives, he moves his hand to undo the knot of their clothes. Shy, they try to cover his eyes with his hands, but he has a thousand eyes and they can barely cover seven or eight. Finally, they simply cover their own eyes.

அபி ச-

1.19

லப்யந்தே ஸ்ருதிபாட²ஸூக்ஷ்வத³நா விப்ரா: பதே³ வேத⁴ஸோ
வைகுண்டே² துளஸீவநாநி ஸுலபா⁴ந்யார்த³ராணி ஸூஷ்காணி ச |
ப்ரேதா பூ⁴தக³ணாஸ்ச ஸந்தி ஸதஸ: ஸ்தா²நே ப⁴வாநீபதே:
ரத்நாந்யப்ஸரஸ: ஸுதே⁴தி து பதே³ யஸ்யைவ லப³தூ⁴ம் க்ஷமம் ||

In Brahmaloka, scholars recite the Vedas till their throats are parched. In Vaikuntha, there are Tulasi plants everywhere, fresh and dry. In Sivaloka, there are hundreds of frightening Bhutaganas. Isn't Indraloka better, having amrita, gems and beautiful Apsaras?

1.20

விதா⁴தூம் கர்மாணி வ்யவஸிதவதீ யத்பத³ப²லா-
ந்யஸூயாந்தா⁴ மத்யே ஸ்ருதிரபி கிமாஸீத்³ப⁴க³வதீ |
அநுஷ்டே²யம் கர்ம ஸ்வயமநபி⁴ஸந்தா⁴ய ப²லமி-
த்யயம் வந்த⁴ய: பந்தா² யத³நுபத³மேவ ப்ரகடித: ||

Mother Sruti (personification of the Vedas) set out to explain the correct Karmas, the reward for which is Indraloka. Did she begin to feel jealously protective of it midway, because she goes on to advise performing one's karma without any attachment, which is a futile path.

கி ப³ஹுநா-

1.21

லப்து⁴ம் தத்பத³மூர்ஜிதம் ஸதமகீ² தஸ்யைவ நாலம் ப⁴வே-
 த்³த்³ரஷ்டும் தத்³த³யிதாஜநம் த³ஸஸ்தீ தஸ்யைவ நாலம் த்³ரு³ஸாம் ।
 வக்தும் தத்புரபோ⁴க³பா⁴க³யமகி²லம் தஸ்யைவ நாலம் கு³ரு-
 ர்மச்சேதோக³தமத்³பு⁴தம் கத²யிதும் நாலம் மமைவோக்தய: ॥

Amaravati is such a wonderful place that it seems worth a thousand Ashwamedha-s, not just a hundred as Indra has done. His thousand eyes are not enough to drink in the beauty of his wives. His Guru could not describe Amaravati's excellence, despite being Vakpati. Then, I may imagine it, but how could my words convey the wonder of Amaravati.

ஸ கதா³சித³ஸ்வப்நோ⁵ப்யாசார இதி போ³தி⁴த: ப்ராதரமரவைதாளிகை:, ஆலோக்ய
 நிர்மலம் பௌலோமீகபோலத³ர்பணம், அப⁴யர்ச்சய காமதே⁴நும், ஆஸாத்³ய
 விவித⁴வித்³யாத⁴ரீவிலாஸபிஸுநருஸுமஸயநீயலோப⁴நீயலதாமந்தி³ரநிரந்தரோபாந்தபு⁴வம்
 அத:பரிவர்தமாநவிகர்தநபி³ம்ப³நிரர்க³ளநிர்க³ளதூ³ர்த⁴வமுக²மயூக²ஸம்ஸர்கா³து³ஷ்ணீக்ரு³
 உபர்யுபரி ஸீதலாம் பூ⁴தலாஸம்ஸ்பர்ஸே⁵பி புராணபுருஷசரணாவிந்த³ஸம்ப³ந்தா⁴தே³வ
 பு⁴வநபாவநீமமரது⁴நீம்,

Once, Indra was ceremonially woken up by his attendants (despite not actually sleeping). He saw his own image in the smooth mirror-like cheeks of Indrani. He prayed to Kamadhenu and reached the Ganga. Ganga has continuous creeper-beds and flower-houses on her banks, which have been used in the night by Vidyadharis. The deeper waters were warm because of the upward sun rays reaching them unobstructed; however the surface waters were cool. She purified the worlds due to her contact with Vishnu's feet.

நிர்வர்த்திதநியமாபி⁴ஷேசந: ஸித்³த⁴சாரணக³ந்த⁴ர்வஸேவிதே ஸைகதே தஸ்யா:
 த³ஹராகாஸபரிபூஜிததி³வ்யவிங்கா³க்ரு³தி ப்ரதிஷ்டா²ப்ய சிந்தாமணிமயம் கிமபி
 பாரமேஸ்வரம் லிங்க³ம்,

At the sandy riverbanks, Indra bathed and on her sandy bank, made a Sivalinga out of Chintamani gems, and worshipped it, mentally invoking Siva residing in his heart, into the Linga.

அநுஸந்தா⁴ய தத்ர நக²லிகி²தஸரச்சந்த³ரசந்த³ரிகாஸாரஸுந்த³ரம் ப⁴க³வந்தம்
 மத³நாந்தகம்,

He meditated on Bhagavan Siva, beautiful like moonlight, with the moon drawn on the Linga with his nail.

அபி⁴ஷிச்ய தி³வ்யாபகா³ஸலிலை:, அநுலிப்ய ரோஹிணீரமணஹரிணமத³பங்காநுஷங்கி³ண
ஹரிசந்த³நேந, ஸமப்⁴யர்ச்ய கா³ங்கே³யவிகசகா³ங்கே³யபங்கஜை:,

He bathed the Linga with Ganga's waters, smeared it with a blend of musk (from the deer inside the moon) and sandal. He worshipped it with golden lotuses from the Ganga.

ஆராத்ய ஸுரபி⁴க்⁴ரு⁴ததா⁴ராநுப³ந்தி⁴நா தி³வ்யதூ⁴பேந நிஸர்க³சலிதரஸ்மிமாலாகலாபேந
ரத்நதீ³பேந ச ஸாங்கா³ய ஸாயுதா⁴ய ஸாவரணய ஸாப⁴ரணய ச நிவேத்³ய
ஸத்³ய:ஸமாஹ்ரு⁴தநிஷ்பீடி³தேந்து³மண்ட³லநிஷ்யந்த³மாநாபர்யுஷிதாந்யம்ரு⁴தாநி,
He offered incense bound with Kamadhenu's ghee, and waved lamps using twinkling gems.
He squeezed fresh Amrita from the moon and offered it to Siva who was with all his limbs,
weapons and ornaments

ப்ரத³க்ஷணீக்ரு⁴த்ய ப்ரணிபத்ய ப்ரஸாத்³ய பஞ்சபி:⁴ ப்ரஸுநிநாஞ்ஜலிபி:⁴, ஸ்துத்வா
ஸ்ருத்திஸிரோபி:⁴, க்ரு⁴த்வா விஸர்ஜநம், அத² ஸ்ம்ரு⁴த்வா சிரந்தநமாத்த்மி,

He propitiated Siva with Pradakshina, Namaskaras, handfuls of five flowers and Upanishad
Stotras, then took the Lord back into his mind and immersed the Lingam. He then
meditated on the Lord.

விலாஸவீத்²விஹாரகௌதூஹலேந நிற்க³த்ய ப்³ஹி:, இத்ஸ்ததோ நிரந்தராலமிலதா³ஸ்ரீர்வசோ
Indra then set out, wishing to roam about on the streets. The Deva-rishis gathered closely
to bless him.

அதிகோமலாங்கு³லித்³லாகா⁴தஸோதி⁴தம்ரு⁴த்³ங்க³நாத³ப⁴ங்கி³பி:⁴ அத⁴ரநிவேஸிதாபநீதவேணு
அஸக்ரு⁴தா³ஸ்பா²லிதாக்ரு⁴ஷ்டவீணகு³ணபி:⁴ ஆகுஞ்சிதரு⁴ஜுக்ரு⁴தப்⁴ருலதமாவிஷக்ரு⁴தவு
கலமது⁴ரமாரப்த⁴கீதிபி:⁴ த்³விஸ்த்விராஸ்பா²லிதஸவ்யசரணம்ரு⁴து³ரணிதம்ஞ்ஜீரமஞ்ஜுளாபி:⁴

The Apsaras prepared to play music for Indra. Their soft fingers brought out waves of
sound from the Mridangam; the flute alternately touched their lips and was moved away,
as they played it; they gently and repeatedly plucked the Veena strings; they furrowed and
straightened their eyebrows as they tuned their voices, the arteries of their neck appeared
and disappeared as well. The sweet singing started, indistinct at first. They tapped their left
feet twice or thrice and their anklets tinkled, as the Apsara orchestra was about to start.

அத்யுத்³ப⁴டவேத்ரிவேத்ரலதாகா⁴தவித்³ராவிதவீத்²ப⁴வத்³மரமண்ட³லம், அபி⁴தோ³பி
த்³ரு⁴ஷ்டிகோ³சரஸந்நிதா⁴பிதகரிதுரக³பர்யங்கிகாதி³நாநாவித்⁴வாஹநக்³ராமமாலோக்ய
ஸேநாமுக²ம்,

The groups of Devas standing in the street were dispersed by the stick wielded by Indra's attendants. Indra looked upon the front of his army gathered behind him; there were elephants, horses and palanquins.

ஆலோகமாத்திரவிதி³தேங்கி³தைராதோ⁴ரணருபஸ்தா²பிதமர்ணவநிமக்³நமைநாகபக்ஷரக்ஷண³
ஹிமவந்தமிவோந்நதமவதா³தம் ச கஞ்சிதா³ருஹ்ய மதங்க³ஜம்,

Indra ascended the elephant Airavata brought near him by his perceptive Mahouts, who can sense their master's wish by a mere look. The elephant was tall, white and shining, looking as though Himavan came down asking Indra to spare his son Mainaka.

அங்க³ஜராஜ்யஸௌபா⁴க்³யதே³வதயேவ ஸரீரிண்யா தாம்பூ³லகரண்ட³தா⁴ரிண்யா
மேநகயா, மத³நமத³கது³ஷ்ணஸௌவர்க³காமிநீகடாக்ஷஸம்ஸர்க³நிவாரணயேவ
மணிசாமரோபவீஜநகுஸலாரம்ப⁴யா ரம்ப⁴யா ச ஸவிலாஸமத்⁴யாஸிதசரமபா⁴க³,

Menaka, holding a vessel with the ingredients for a betel mixture, looked like the goddess of fortune of Manmatha's kingdom. Rambha was holding a gem-encrusted fan, fanning Indra deftly as if to ward off the warm affection from other celestial ladies. Both of them sat behind Indra on the elephant.

புரோபா⁴க³சலத³லகு³ஜங்கா⁴லகரிதுரக³ஸங்க⁴ஜங்கா⁴ஜவத³ரவத³மரப⁴டகோடிஸம்மர்த³ஸிதி²
த⁴வளீக்ரு³தேந ஸஸம்ப்⁴ரமவலத³ம்ப³ரசரநிதம்பி³நீலோகவிசீர்யமாணமந்தா³ரகுஸுமவ்ரு³ந்த
முகுடமுபர்யுபிதா⁴ர்யமாணேந ஸர்வத: ப்ராலம்ப³முக்தாஸரகத³ம்ப³ஸாஸிதயா
ஸமந்ததோ நிஹிதகுபிதவிது⁴ந்துத³விகடத³ந்தக்ஷதவிவரக்ஷரத³ம்ரு³ததா⁴ராஸஹஸ்ரமண்டி³டே
மண்ட³லேநேவ ஸஸாங்கஸ்ய மஹதாதபத்ரேண ஸப²லயந்நநிமேஷத்³ரு³ஷ்டிஸ்ரு³ஷ்டிமம்போ⁴ஜ
க³ந்தா⁴ர்வகுலவாத³யமாநப³ஹுவிதா⁴தோத்³யநிநாத³கப³ளீக்ரு³தாஸாவகாஸதயேவ
ஸங்குலசலிதஸேநாஸங்க⁴ஸங்கடோந்முக்தஸிம்ஹநாத³தா⁴ராபதே² நிர்ஜகா³ம
தாராபதே² ||

Indra's umbrella was white, as if covered in pearl dust crushed between the shins of his warriors chasing his horses and elephants. The umbrella shielded him from pollen flying from the Mandara flowers thrown toward him by celestial women. Clusters of pearls hanging from various places on the umbrella looked like Amrita spilling from the Moon, if Rahu decided to merely bite him all around and not swallow him whole. The Devas took in the sight of him, as if the purpose of Brahma creating them as unblinking was served. Music of the Gandharvas sounded in all directions, as did the excited cheers of the packed Deva army. Thus, Indra set out on his starry path.

1.22

மஞ்ஜீரையர்நடநார்⁴முக²ரிதை: ஸ்வர்வாரவாமப்⁴ருவாம்
மந்த³ஸ்நிக்³த⁴ரவைஸ்ச கிந்நரகர்வ்யாபாரிதைர்மர்த³லை: |
ஸ்லாகா⁴ஸ்லோகஸதைஸ்ச சாரணக³ணப்ரோத்³கீ³யமாநைஸ்ததா³
நாத³ப்ரஹ்மமயீவ தத்ர ருருசே நாளீரஸீமா ஹரே: ||

The anklets of the celestial beauties sounded in the rhythm of their dance. Kinnaras played their deep-sounding drums. Chaaranas sang hundreds of verses in praise of Indra. Thus, the forefront of Indra's army shone with music as if it was Nadabrahmam itself.

அபி ச-

1.23

அக்³ரே பஸ்சாது³ப⁴யத இதி த்யக்தலோகவ்யவஸ்தே²
தி³ஷ்ட்யா தஸ்மிந்நபி பரிணதே ஸர்வத: ஸம்முகீ²நே |
ஸப்⁴ருப⁴ங்க³ம் நயநவலநம் ஸஸ்மிதம் த்³ரஷ்டுகாமா
பூ⁴யோ⁵ப்யக்³ரே ஸுரபிப்³ரு⁴டாஸ்தஸ்ய புஞ்ஜீப்³பூ⁴வு: ||

Indra is lucky to have a gaze, from a thousand eyes, that is unlike humans' and helps him see in front of him and behind too. Still, eager to see his smile and his eyebrow movements, the leaders of the Devas gathered in front of him.

க³ச்ச²ந்நேவ ஸ நப⁴ஸி, ப⁴ஸிதாவகுண்டி²தஸர்வாங்க³ஸங்க³லப்³த⁴பரபா⁴க³பா⁴ஸுராபி⁴ரபி⁴வ
ஹ்ரு³த்யமதி⁴கதயா ப³ஹிர்நிர்க³மிஷ்யத: கோபாநலஸ்ய ஜ்வாலாபி⁴ரிவ
பாடலாபி⁴ர்ஜடாபி⁴ரபி⁴ப⁴வந்தமிவ தடித்வந்தமபி⁴நவம் ஸாரதா³ம்போ⁴த³ம், அபி
ச த்ரிபு⁴வநமுநிலோகவைலக்ஷண்யபோ³தி⁴ந்யா ஸாபமூலதபோலாப⁴ஸம்ப⁴வயா
கீர்த்யேவ த்ரிபுண்ட³ரரேக²யா பரிகர்மிதலலாடமண்ட³லம், அதிப்ரசண்ட³நிஜதபோ⁵நலஜ்வால
ப்ரதிஸாபாக்ஷரைரிவ பாரிகாங்க்ஷிணம் ருத்³ராக்ஷமணிபி⁴ரபி⁴வேஷ்டிதம்,

As Indra proceeded through the sky, he saw Durvasa, who had ash smeared all over his body. The Jata on his head looked like the flames of anger in his heart, emerging (from his head). It was red and glowing on his white body like lightning on a fresh autumn cloud. The three lines of ash on his forehead adorned him like his fame that his Tapasshakti would grow while giving curses, unlike any other sage. The patterns on his Rudraksha beads looked like the darkened letters of other rishis' counter-curses burnt up by the flames of his Tapas.

ஸோத³ரஸஸாங்கஸந்தே³ஸஹாரிகாபி⁴ஸ்தாரகாபி⁴ரிவ கர்ணபுடாப்யர்ணலக்³நாபி:⁴
ஸ்ப²டிகாக்கூகு³ளிகாபி⁴ரபி⁴ஸோபி⁴தம், அக்³ரு³ஹீதோத்தராஸங்க³ம் அங்கீ³க்ரு³தகௌபீநமாத்ர
ஆஸ்போ²டயந்தமநுபத³ம், அவருந்த⁴ந்தமத்⁴வநி மிலந்தி ஸித்³த⁴வதூ⁴குலாநி,
த்ராஸயந்தமிவ காதராந் தர்ஜயந்தமிவ ஸுநாஸீரப⁴டாநபி, க³ர்ஜந்தமிவ,
கா³யந்தமிவ, ந்ரு³த்யந்தமிவ, ஸ்க²லந்தமிவ, ஹஸந்தமிவ, ஹ்ரு³த்யாரவிந்த³குஹரவிஹரது³ந்

The crystal beads around his ears shone like stars visiting him with a message from his brother Chandra. He wore only a loincloth and he snapped his fingers as he walked, shooing away the Siddha ladies who approached him to salute him. Those of a timid demeanour were frightened and even Indra's soldiers were threatened. He walked, roaring, laughing, dancing, stumbling and laughing as if mad, due to his unceasing meditation on Siva, who wears an Unmatta flower.

ஸ்வயமப்யவாப்தஸமஸ்தகாமதயா கிஞ்சித³ப்யநாத்³ரு³தலோகதந்த்ராநுவிதா⁴நம்,
த்ரிலோசநாவதாரமப்யத்ரிலோசநாவதாரஸோத³ரம், அநஸூயாக³ர்ப⁴ஸம்ப⁴வமப்யத்யந்தகோப
அதிகடி²நதபோவிஸேஷபரிதோஷிதகௌ³ர்ப்ரஸாத³ஸமாஸாத³தாமபி கயாபி
வித்³யாத⁴ரகந்யயா ப்ரார்த²நாமாத்ராதே³வ ஸாப⁴தயா ப்ரணிபத்ய ஸமர்பிதாம்
காமபி கநகாரவிந்த³மயீமம்லாநமாலிகாமாநயந்தம், ஆபதந்தமக்³ரத ஏவ
நிரர்க³ளமபி⁴மந்த்ரய முக்தமிவ பாஸுபதம் ஸரமநதிலங்க⁴நீயதேஜஸம் து³ர்வாஸஸம்
நாம தாபஸமத்³ராக்கீத் |

Durvasa had no desires and uncaring about the ways of the world. He was the Avatara of Siva and the brother of Chandra, the son of Atri. His mother was gentle Anasuya, but he was angry by nature. He carried a garland, which he had obtained from a Vidyadhari, who in turn had got it as Prasada from Parvati and offered it to Durvasa out of fear of a curse. It was a never-fading garland, made of golden lotuses. Holding this, he with his unsurpassed Tejas advanced unstopably like a Pashupata Astra.

ஜாநந்நபி தமநிக்ரமணீயதேஜஸம் து³ர்வாஸஸம், ஜாநந்நபி ஜக³தே³வ
நிகி²லமபலபிதுமந்யத²யிதும் ச நைபுண்யம் ப்³ராஹ்மணஸ்ய, ஜாநந்நபி முநிகுலந்யக்காரபரிண
க³திம் நஹுஷஸ்ய, ஸிஷ்யோ⁵பி ப்³ரு³ஹஸ்பதே:, ஸீவிதமர்மாபி த⁴ர்மஸாஸ்த்ரேஷு,
பரிசர்யாரதோ⁵பி நிஸர்க³த ஏவ ப்³ராஹ்மணநாம், ஆ சதுராநநாதா³ ச
கீடபதங்கே³ப்யஸ்துல்யவதே³வ ப்ரப⁴வந்த்யா ப⁴க³வந்த்யா ப⁴விதவ்யதாயா விலாஸேந
த்ரிபு⁴வநாதி⁴பத்யமதா³ந்தீ⁴க்ரு³தலோசநோ தீ⁴மாநபி ஸஹஸ்ரலோசநோ ந தம்

ப்ரத்யவருரோஹ, ந தராமுபசசார கி³ரா, ந தமாம் ச ப்ரணநாம ।

Indra knew the greatness of this sage, whose word the universe obeys. He even knew the fate of Nahusha, which came about as a result of insulting a Rishi. He was a disciple of Brihaspati and well-versed in Dharma-shastras. He was normally respectful by nature to Rishis. But Fate, which controls all from Brahma to a small insect, was to have its own play. Indra was drunk on his power as the lord of the three worlds. He should have got down, saluted Durvasa with polite words, and prostrated with Namaskara, but he failed to do these.

அபி ச ந கேவலம் தமவஜ்ஜ்ஞே, அபி து புநரஸம்பா⁴விதேநாபி தேந விதீர்யமாணுமாதா³ய
ஸாவஜ்ஞமேகேந பாணிநா மாலிகாம், பஸ்யத ஏவ மஹர்ஜே:, அநுபநீய
மகுடதடமநாக்⁴ராய சாந்தத: ஸ்கந்த⁴ ஏவ ஸிந்து⁴ரஸ்ய நிவேஸயாமாஸ ।
நிவேஸிதமாத்ரா ச ஸா நிஸர்க்³நிரவக்³ரஹேண வேதண்டே³ந ஸுண்ட³யாக்ரு³ஷ்ய
நிஷ்பிபிஷே ॥

Not only did Indra insult Durvasa, he accepted the garland casually with just one hand. As Durvasa watched, he failed to place it on his head and smell its fragrance. Instead, he just placed it on the shoulder of his elephant. The elephant, independent and free-willed, immediately pulled it away with its trunk and trampled it.

1.24

பஸ்யந் பதா³க்³ரம்ரு³தி³தாம் மஹதா க³ஜேந
மாலாம் ப்ரஸாத³பரிபாகமயீம் ம்ரு³டா³ந்யா: ।
ஹஸ்தேந ஹஸ்தமபி⁴ஹத்ய ஸ நித்யகோப:
கோபாருணம் முநிரதா⁴ரயத³க்ஷிகோணம் ॥

Durvasa, ever angry by nature, saw the garland be trampled underfoot by the elephant. The garland had been the fruition of Parvati's grace. He clapped his hands together in anger and his eyes reddened.

1.25

வீரப⁴த்³ர இவ க்ருத்³தே⁴ வீரமாஹேஸ்வரே முநௌ ।
இதிகர்தவ்யதாமுட⁴மிந்தி³ரமைக்ஷந்த தே³வதா: ॥

Durvasa, himself an Amsa of Siva, was angry like Virabhadra. The other Devas saw Indra in his state of confusion about what should be done.

1.26

தத³நு ச |

யாவத்ஸாந்த்வயிதும் தத³ந்திகபு⁴வம் தா⁴வந்தி மந்தீ³ப⁴வ-
த்காகுவ்யாகுலக³த³க³த³ஸ்துதிவசோகு³ம்பா² நிலிம்பா: ஸ்வயம் |
தாவத்³தே³வபதிம் ஸஸாப குடிலக்ரூரப்⁴ரமத்தாரக-
ப்⁴ரூப⁴ங்க³வ்யதிஷங்க³த³த்தபு⁴வநாதங்கோ முநி: ஸாங்கர: ||

The Devas ran towards Durvasa's vicinity, speaking salutations but choked with fear. At the very same moment, Durvasa, who makes the world tremble and whose eyebrows were knitted and eyes crossed, cursed Indra.

1.27

யேயம் த்ரைலோக்யராஜ்யஸ்ரீஸ்த்வதா³லம்பே³ந சேஷ்டதே |
ஸைவாத்³ய த்வத³மித்ராணம் வஸமாபத்³யதாமிதி ||

“The power over the three worlds that lies with you shall leave you today and go to your enemies.” Thus did Durvasa curse Indra.

1.28

ஆலம்ப்³ய தை³ந்யமஸக்ரு³த்பத³யோர்நிபத்ய
ஸம்ப்ராத்தி²தோ மக⁴வதா ஸ்துவதா ததோ⁵யம் |
ஸாபாந்தமாஹ கத²யந்நிவ லோகரீ³த்யா
கோ³விந்த³ ஏவ குஸலாநி கரிஷ்யதீதி ||

Indra fell at Durvasa's feet, praised him and begged him for a remedy. Durvasa showed the way to end the curse, in a worldly manner: “Govinda will take care of you.”

tadanu yathAgataM gate durvAsasi, tAvatA vaibhavana vinirgato.apyatarakitopanatatadIyashApasamu
samagreNa maNDalena nirjihAno rAkAshashA Nka iva rAhumukhe patitaH, surapatiH
abhitaH prasAryamANaroShaviShAdamandAkShashabaLakaTakShasahasraniyamitavyApAraman
akkaNitavINAdivAditraM

Until then, Indra was glorious. But the Rishi's curse had drained away his enthusiasm. He was like a full moon that emerged only to be swallowed by Rahu. His thousand eyes restricted their movement, showing anger, dejection and embarrassment. The big and small drums fell silent, and the veena and other instruments were not played.

அவஸந்தகிந்த்ரீகா³நமப்ரவ்ரு³த்தரம்பா⁴தி³ந்ரு³த்தஸம்ரம்ப⁴ம் அவஸிதவைதாலிகலோககோல
அப்ரஸக்தவேத்ரிஹாஹாரவம் அநாஸங்கிதபீடஸிம்ஹநாத³ம் அஸ்தங்க³தாந்யோந்யஸங்கத²
அஸம்பா⁴விதபீட²மர்த³கவிதூ³ஷ்காலாபம்,

The Kinnaris did not sing and the Apsaras did not dance. The bards' joyous singing also stopped. Indras' cane-wielding guards stopped saying their "ha ha" sounds. The soldiers stopped their lion-like roar. Conversations among the people ceased and Indra's witty jester companions were silent too.

அஸ்வஹேஷிதே⁵பி ஸாதங்கஸாதி³குலம், அங்கீரிவிந்யாஸஸப்³தே³பி ஸாபராத⁴ஸௌவித³ல்
அபநீதமாதங்க³க⁴ண்டாவலயம், ஆப³த³த⁴மிவ மூகமிவ ப³தி⁴ரமிவ முக³த⁴மிவ
ப்ரஸுப்தமிவ விகலமிவ ஸூந்யமிவ விந்யஸ்தமிவ சித்ரப²லகே, நிகி²லமபி
விப³த⁴ப³லமாகர்ஷந்நேவ கேவலம், ஆக³த்ய புந்நக³ரம், ஆவேத³ய வ்ரு³த்தமிமம்
கு³ரவே வ்ரு³த்தாந்தம், அந்த:புரம் ப்ரவிஸ்ய, து³ர்ந்தசிந்தாநுப³ந்த⁴நியந்த்ரித:
ஸயநாகா³ர ஏவ ஜஜாகா³ர தாம் ரஜநீம் ।

Even the horses' neighing made their riders unhappy. Chamberlains tried to walk quietly and elephant-handlers untied the bells from their elephants. The procession walked like prisoners or mute people, or deaf people, or unconscious people, or sleepwalkers, or handicapped people, or their minds were empty. They proceeded quietly like a painting. Since they walked with no enthusiasm, it looked as though Indra was dragging them. Indra went and told his guru of the incident, then went into his inner chambers. He was restrained by his continuous thoughts. In his bed-chamber, he stayed awake all night.

அத²ததா³நீமேவ கூ³ட⁴நிஹிதசாரநிவேதி³ததாபஸஸாபவ்ரு³த்தாந்தஸமாகர்ணநலப்³தா⁴ந்தரே
மந்த்ரினா பா⁴ர்க³வேண ஸமாதி³ஷ்டா:, ஹ்ரு³ஷ்டாஸ்ச சிரநிரீக்ஷிதரந்த⁴ரலாபே⁴ந,
த³ர்ஸயிஷ்யந்தோ த்ரு³ட⁴பரிசிதாநி ஸமரகௌஸலாநி, ஸப²லயிஷ்யந்த:
ஸாதி⁴நாநி மஹாஸ்த்ராணீ, ஸமுல்லிக²ந்தோ வைரநிர்யாதநப்ரகாராந் ,
அபநேஷ்யந்ததஸ்சிரநிநூட⁴மபயஸோமாலிந்யம் அபி⁴நந்த³ந்தோ து³ர்வாஸஸம்,
ஆவேத³யந்த: பரஸ்பரமப்யக்³ரத்ரு³ஷ்டாநி ஸுப⁴நிமித்தாநி, விவ்ரு³ண்வந்தோ
வீரவாதா³ந் விப⁴ஜந்த: ப்ரதிஸைந்யாநி ஸைநிகாநாம்,

Meanwhile, hidden Asura spies quickly relayed the news of the curse to Sukra, who ordered the Asuras to make use of this opportunity. The Asuras were eager to show their skills in battle, which they had been practicing. Those with divine weapons would get a chance to use them. They began to imagine how they would drive out their enemies. They wanted to wipe away the bad name that previous defeats had given them. They praised Durvasa. They told each other of good omens they saw and about their bravery and skills. They began to divide up and plan their attack.

அவருந்த⁴ந்தத்சாரஜநஸஞ்சாரம், ஆஸுசிசயந்தோ க³ந்தவ்யபத³மாப்தவர்கே³ஷு கேவலம், ஆதி³ஸந்தத்ச க⁴ண்டாபநயநமநேகபாநாம், அங்க³தா³ஸங்க⁴ட்டநமஸ்வோரஸாநாம், அநுச்ச²ரயணம் த⁴வஜாநாம், அவாத³நம் வாத³த்ராணம், அக்ஷவேளநம் ச யோதா⁴நாம், அபி⁴வந்த³ய புரோத⁴ஸம், அநுமாந்ய யோத⁴முக²யாந் , ஆமந்த³ய கு³ருஜநம், அநுஜ்ஞாப்ய மௌஹூர்திகாந் , பா⁴வயந்த: ப்ராசீநாந் மஹாஸுராந், பட²ந்தத்ச தேஷாமேவ வேதா³பஹரணவஸுதா⁴நிமஜ்ஜநாதீ³நி ப்ரசண்டா³நி சரிதமங்க³ளாநி, ப்ரஸ்தா²ய தா³நவா:,

The Asuras became wary of spies and shared information of their routes only to those close. They ordered the removal of elephants' bells and horses' shoulder plates, to attack quietly. Their army flags were lowered and their instruments quiet. They were told not to drink and revel. They saluted their priests and took their elders' blessings. They consulted their astrologers and meditated on the aggressive achievements of their predecessors: stealing the Vedas, abducting Bhoomi-devi and more. Thus, they set out.

கதிசித³திசிரோபருத்³த⁴கண்டு³லதோ³ர்மண்ட³லதயா காலவிபாகபசேமிமயா ஸக்திமத்தயா ச, பர்யவஸாயயிதுமிவ பூ⁴த⁴ராநங்கு³லிஸ்போ²டேந, பரிக்கேப்துமிவ முக²மாருதேந ஸப்த ஸாக³ராந், உந்மூலயிதுமிவ ஸமூலமேவ பாதாலம், உத்க்ஷேப்துமிவ தூ³ரமந்தரிக்ஷம்,

The Asuras were itching to fight, since they were sure of victory. The time was perfect; victory would be as simple as a snap of the fingers. They felt they could empty the seven seas with a single breath, and uproot the nether-world, and fling the sky far.

வ்யத்யாஸயிதுமிவ வித்ய⁴ண்ட³மண்ட³லம்! நிர்வாபயிதுமிவ சந்த³ராரகதீ³பிகாம், த³க்³து⁴மிவ த³ஹநமபி! ப⁴ங்க்துமிவ ப்ரப⁴ஞ்ஜநமபி, ப³ந்த³து⁴மிவ பாஸிநமபி, ஹந்துமிவ து³ர்தா³ந்தமந்தகமபி, ஸந்நஹயந்த்யா கிஞ்சித³ப்யஜ்ஞாதகார்யவிஸேஷதயா மஹாமாத்ரகரசலநமாத்ரபரிஜ்ஞாதக³ந்தவ்யதி³ஸா, க³க³ந ஏவ நித்யநிவாஸேந

கதா³ப்யநாக³தாம் மந்தா³கிரீம் ஸம்பா⁴வயிதுமாபததா பத்யேவ வாஹிநீநாம்,
They felt they could upturn the universe, put out the Sun and Moon, burn Agni, break Vayu,
tie up Varuna, and kill Yama. The army had warriors who had no idea why they were there,
only where they should go, as pointed out by the Mahamatras. The army looked like the
ocean rising to the heavens to meet his wife, the celestial river Mandakini.

மஹத்யா ஸேநயா ஸாகமாக³த்ய ஸாகா²நக³ரமமராவத்யா: யுக³பதா³ஹந்யமாநபடஹாதி³ப³ஹ
ஹிதப⁴டகோடிஸிம்ஹநாத³கோலாஹலேந போ³த⁴யாமாஸுரநாஸங்கிதபரிப⁴வாதங்கஸுக²ஸய
||

Thus, the Danavas reached the outskirts of Amaravati. Silent until now, they began to create
a din by playing the drum and other instruments. The elephants began to trumpet, which
added to the roaring of the warriors. The Devas, peacefully sleeping and unsuspecting, were
suddenly awoken.

1.29

க்ருத⁴யத்³தா³நவயோத⁴நிர்த³யகரவ்யாமர்த³பீ⁴மத்⁴வந ந்நாநாதோத்³யநிநாத³காதரபரிக்ரந்த³த்
|
ஜாதம் ப்ராதரதர்கிதாக³தமஹாதங்கப்ரஸங்க³க்ஷண- ப்ரக்ஷாப்யத்புநருத்³ப⁴டாமரசமுநீரந்த⁴ர
புரம் ||

The angry Asura warriors had shaken and frightened the Dig-gajas with the terrible,
merciless beating of their drums. An unexpected danger had arrived at Amaravati in the
morning. The Deva army then filled out the town, leaving no gaps.

1.30

ஸம்ருந்த⁴ந்தி த்³விஷந்தோ நக³ரமிதி ஸமாயாந்தி ருஷ்டா: பதீ²தி
ப்ராகாராந்த: ப்ரவிஷ்டா இதி சலதி ரணோ தா³ருண: ஸம்ப்ரதீதி |
ஜீவக்³ராஹம் க்³ருஹீத: ஸுரபதிரிதி ச ஸ்வைரமஜ்ஞாதமுலா:
ஸங்கே⁴ ஸங்கே⁴ ப்ரஜாநாம் நவநவமப⁴வந பி⁴ந்நபி⁴ந்நா: ப்ரவாதா: ³ ||

Wherever people assembled, new rumours began to circulate: that the enemies had
surrounded the city, that they had breached the walls and were roaming the streets, that
a violent battle had begun, and even that Indra had been captured alive.

தத்க்ஷணம் ச யுக³விக³மஸமயஸம்பி⁴த்³யமாநஸப்தார்ணவீநிநாத³ஸங்காவஹேந
கோலாஹுலேந நாக³ராணுவபு³த்⁴ய வித்³விஷாமபி⁴ஷேணநம், அநுல்வங்க⁴நீயதாபஸஸாபாநு
கண்ட²ரவ இவ கரிலோகப்³ரு³ம்ஹிதேந பரிஜ்வலிதமந்யு:, ஸதமந்யு: உத்தா²ய
ஸயநீயாத்,

Indra heard the din made by his citizens and understood that his enemies had arrived. It was like the sound of Pralaya. The thought of the unbreakable curse of the Tapasvi made him a bit hesitant to act, but still he got up from his bed, blazing with anger like a lion hearing elephants trumpeting.

உத்ப்ரேக்ஷிதஸமரஸம்ரம்ப⁴யா ஸசீதே³வ்யா ஸஸம்ப⁴ரமஸ்நேஹஸாத⁴வஸோத்³வேக³முபஸ்ரு:
ஸ்த்ரீஸ்வபா⁴வஸுலபே⁴ந காதர்யேண 'மாநத³, மா குரு ஸாஹஸமேவம்வித⁴ம்,
ப்ரேஷ்யந்தாம் ப்ரேஷணீயா:’ இத்யப்⁴யர்த்²யமாநோ⁵பி தாமவதூ⁴ய,

Shachi, overcome by urgency, fear and love, as women tend to be in such a situation, begged her husband, “O giver of our honour, don’t be rash. Send the appropriate warriors.” But Indra brushed her aside.

பரிஜநவதூ⁴கரோத்³ஸ்தவிஸ்ரம்ஸமாநஸம்வ்யாநபல்லவ:, ஸம்ரம்ப⁴ஸிதி²ஸபத்³க்ரம:
ஸமாக³ம்ய சகிதஸமுத்³பு³த்³ததெள்வாரிகஜநோத்³கா⁴ட்யமாநகவாடிகாமுஸபுஞ்ஜீப⁴வத்³நுக்

Indra’s upper garment began to fall, and his maids quickly gathered it. His gait was hurried and unsteady. He reached the entrance of the inner chamber, where the dwarves and hunchbacks who guarded the chambers had gathered in the verandah. Spies were relaying the news to them. The doorkeepers sprung up to open the door for him.

அநாத்³ரு³த்³ய கிங்கரகராவலம்ப³நம், அநாலோக்ய நிஹிதாமப்யக்³ரதோ மணிபாது³காம்,
அநாதி³ஸ்ய ஸைநிகாக³மநம், அநாகாங்க்ஷய வைநீதகாநயநம், அங்க்⁴ரிப்⁴யாமேவ
பரிக்ராமந் ,

Indra ignored the attendants who normally gave him his gem-studded slippers, and did not order his bodyguards, or call for his palanquin. He only walked barefoot.

அநாகர்ணயந்நிவ்ரு³த்திவிஜ்ஞாபநாந்யத்⁴வநி மிளதாம் ஸைநிகாநாம், ஆகுஞ்சிதாப்⁴யாம்
ப்⁴ருஸதாப்⁴யாமாகம்பிதேந ச முகே²ந கேவலமாகர்ணயந்வசநாநி சாராணம்,

His bodyguards met him on the way and begged him not to go fight, but he ignored them. His creeper-like eyebrows were knitted and his face quivered with anger. The only people he listened to were his spies.

அதிஸம்ப⁴ரமோபஸுரு²த்வரமநிவர்த்யஸமரஸம்ரம்ப⁴மக்³ரத ஏவ சலந்தமாத்மஜம்
ஜயந்தமவருத்⁴ய ஸபத்²ஸதைரந்த:புரரக்ஷணய நிவேஸயந்நாலயத்³வாரி, நி:ஸரந்நபி
ப³ஹிஸ்ததோ⁵ப்யதித்வரிதமாலயபா³ஹ்யகக்ஷயாஸமாநீதாமாப³த்⁴ய கக்ஷயாம்,
ஆத்³யவீத்²முகோ²பநீதாமாதா³ய த³ம்போ⁴ஸிம், அர்த⁴பதோ²பநீதமவமுச்ய
வாரவாணம், அதி⁴கோ³புரஸதே³ஸமானீயமானமாருஹ்ய மாதலிஸநாத²ம் ரத²ம்,

Indra called his son Jayanta, who was speedily walking ahead with an eagerness to fight,
and instructed him to stay inside. It took a hundred oaths to convince him to protect the
inner chambers. Indra then went out of the palace to the space outside, where he wore his
armour and was handed his Vajrayudha. He climbed into the chariot driven by Matali.

அதிலங்க⁴ய ஸங்குலசலத்³மரப⁴டஸங்க⁴ஸங்கடம் து³ர்க³மம் கோ³புரத்³வாரம்,
அதி³க்ரம்ய நிஜமபி நாஸீரம் அவகா³ஹமானோ தா³நவசமும், அலங்க⁴நீயவசநைரஹம்ப்ரத²மிக
சந்த³ரோத³யாரம்ப⁴ஸமுஜ்ஜ்ரு²ம்பி⁴தஸாக³ர இவ வேலாநியந்த்ரித:, க்ஷணது³த்³க்³ரீவிகாபி⁴லக்
ஸரீரேண கேவலமவாதிஷ்ட²த ஸேநாமுகே² ||

He crossed the crowds of Devas at the Gopura of his palace, then his army front,
and plunged into the Asura army. The other seven Dik-palakas, whose words are never
disregarded, wanted to go before him, and restrained him like the seashore restrains a sea
in high tide during moonrise. His neck was turned up in determination.

1.31

பீ⁴மம் பீ⁴மேந தஸ்யாத²ஸையம் ஸைந்யேந வித்³விஷாம் |
ஸமக³ச்²த கல்பாந்தே ஸாக³ரேணேவ ஸாக³ர: ||

The two fierce armies met like two oceans during Pralaya.

கிஞ்ச-

1.32

யாவஜ்ஜ்யாவலயாவலீ⁴ஸிக²ரக்ருரப்ரகாரத்⁴வந-
ச்சாபவ்யாப்ரு²தபாணிபி:⁴ஸ்த²புடிதம் நாஸீரமாஸீத்³ப⁴டை: |
தாவத்³தே³வபதி: க்வ தா³நவபதி: க்வேதி ப்ரவ்ரு²த்தை: க்ருதா⁴
ஸேநாராக்ஷிபி⁴ரேவ தத்ர மஹதே யுத்³தா⁴ய ப³த்³தா⁴ மதி: ||

The warriors strung their bows; as the string met the bow-tip, an ominous sound rang out. The commanders asked in anger, where is Indra and where is the leader of the Asuras?

தத³நு ஸாநாஸீர ஏவ ஸ்வநாஸீரமுபேயுஷி, சிரபு⁴க்தப⁴ர்த்ரு³பிண்டா³ந்ரு³ண்யஸம்பாத³நாவஸர
த்ரு³ணீக்ரு³த்ய ஜீவிதாநி விமதப³லாநீவ, விதூ⁴ய ஸமரப⁴யம் விகோஸாநீவ
ஸஸ்த்ராஸ்த்ரமண்ட³லாநி,

As Indra reached the front, his soldiers realised this is their opportunity to repay their debt to him, as they had been fed by him for long. Their life was now worth very little to them as they were ready to sacrifice themselves for him. They also thought little of the Asuras' abilities. Shaking their ordinary and divine weapons, they also shook off their fear.

விஸ்ம³ரு³த்ய ப⁴ர்த்ரு³விமாநநா: காதா³சித்கீ: புத்ரதா³ரபரிப⁴வாநிவ, மநாக³ப்யநபேக்ஷய
ஜயஸ்ரியமநுபதந்தீமிவ மித்ரவருதி²நீம் ஹோஷ்யந்த: ஸராநலா⁴ர்சிஷி ஸரீராணி,
சேஷ்யந்த: ஸரதி³ந்து³ஸுந்த³ராணி யஸ:கந்த³ளாநி, மஹிஷாநிவ மதங்க³ஜாந்
, ஸாரமேயாநிவ ஸைந்த⁴வாந் , பாம்ஸுகனாநிவ பதா³திக³னாந் , மஸகாநிவ
மஹாரதி²காந் ,

They had forgotten any time when Indra may have insulted them, like the words of family. They even disregarded Victory, as one would carry on fighting when an allied army arrives (without stopping to welcome them). They were willing to burn in the flames of war, to collect the flowers of eternal fame. The opposing elephants looked like bulls, the horses like dogs, the foot-soldiers like a cloud of dust and the chariots like mosquitoes.

குஸுமவிஹாராநிவ குந்ததோமரமுத்³க³ரப்ரஹாராந் , படவாஸவ்ரு³ஷ்டிமிவ
பா³ணவ்ரு³ஷ்டிமபி மந்யமாநா:, ஹந்யமாநா அபி ஹர்ஷாட்டஹாஸமுக²ரா:,
நக²ராயுதா⁴ இவ ஹரிணா⁴ர்ப⁴கேஷு, நாகா³ந்தகா இவ ராஜிலேஷு, த³ந்தாவளா
இவ கத³ளீவநேஷு, தா³வாநலா இவ ஜீர்ண ஸால்மலீகு³ல்மேஷு,

The blows landed by the Asuras' clubs felt like the play of flowers, and the shower of arrows like fragrant powder. Those that fell dead let out loud joyous laughs. They proceeded fearlessly like lions among young deer, or Garuda among snakes, elephants in a banana grove, or forest fires in a dry clump of Shalmali (silk-cotton) trees.

நி:ஸங்கமவகா³ஹமாநா தா³நவேஷு, ப்ரஹரந்த: பரஸ்வதை:⁴, க்ரு³ந்தந்த: குந்தை:,
நிபாதயந்த: க்ரு³பாணிகாபி:⁴, அபி⁴க்⁴நந்த: ஸதக்⁴நீபி:⁴, க²ண்ட³யந்தோ பி⁴ண்டி³பாலை:,
அவகிரந்த: ஸரஜாலை:, அபவித்⁴யந்த: ஸக்திஸூலை:, கூஷண்வந்த: கேஷபணிகாபி:⁴,
அவப³த்⁴நந்த: பாஸை:, அபி⁴ம்கு³த்⁴நந்த: பரிகை:⁴, ஆகர்ஷந்தோ லாங்க³லை:,

ஆவித்யந்தோ முஸலை;

Fearlessly chopping with axes, throwing spears and stabbing with daggers. They dispersed the crowds with arrows, catapults, clubs and ploughs.

அபஹரந்தோ ஜயத்வஜாந், அவபி⁴ந்த³ந்தோ வாரவாணாந் , விச்சி²ந்த³ந்தோ த⁴நு³கு³ணாந் , விஸ்ரம்ஸயந்த: ஸாரதீ²ந் , ப்ரவர்தயந்தோ ரக்தவாஹிநீ:, பரிதோஷயந்த: கடபூதநா:, லிம்பந்த: ஸரீராணி ரக்ததா⁴ராபி:⁴, ஆவேஷ்டயந்த: கரேஷ்வாந்த்ரமாலிகா:,

They uprooted the Asuras' flags, pierced their armours, snapped their bow-strings and killed their charioteers. A river of blood flowed. Ghostly spirits enjoyed the spoils of war. Bodies were covered in blood and their intestines spilled out around their hands.

பரிக்ராமந்தோ முண்ட³மண்ட³லேஷு, பரிஸ்க²லந்த: கப³ந்தே⁴ஷு, அபஸ்யந்த: புத்ராநபி ரணே ஹதாந் , அத்ரு³ப்யந்தோ யூத²ம்பூத²மபி நிபாத்ய ப்ரதிப⁴டாந் , அப்ரதிப⁴டா விபு³த⁴க⁴டா: ஸாப²ல்யமநைஷுரகூதிஸாஹஸ்ரமமரபதே: |

The warriors roamed among headless bodies and severed heads. They were unstoppable. Indra's thousand eyes were gladdened.

ஆதி³ஸ்ய ச தத: ஸதமந்யுரந்தகமக்³ரத: ஸேநாமுகே², பார்ஸ்வயோரம்ய பவநபாவகௌ, ப்ரு³ஷ்ட²த: ஸ்வஸ்ய புண்யஜநேஸ்வரம், அந்திக ஏவ த⁴நத³மாஹவஸிராந் ஸபா⁴ஜயிதும்,

Indra ordered Yama to lead the army and Vayu and Agni to flank him. Behind him, Nirti. Kubera was told to reward the heroes.

அத்வநி ஸிபி³ரே ச வித்³விஷாமபாம்பதிம், ஆயுத⁴க்ஷதாந் பி⁴ஷஜயிதுமாஸ்விநேயௌ, நிஸீத²யோதி⁴நீநாம் வைரிவருதி²நீநாம் நிஸைவ மா பூ⁴தி³தி ஸந்ததவாஸரபா⁴வாய ஸஹஸ்ரபா⁴நுமப்பயி⁴த: ப்ரகாஸிதும், ப்ரதீக்ஷமாணே⁵பி ஜயஸ்ரியம், பரிஸங்கமாநம்ஸேதஸி தாபஸஸாபவிபாகமாகஸ்திகம், கிம்ப்யளீகநபோ⁴விபா⁴க³ஸீமாதி⁴பத்யலக்ஷணம் லக்ஷமீமுத்³தி³ஸ்ய கலஹாயமாநயோரமராஸுரவாஹிந்யோரஜ்ஞாநவிஜ்ஞும்பி⁴தோபாலம்ப⁴ஸப பரமேஷ்டி²நோ க⁴நஸ்தநிதமநப்⁴ர ஏவ தா³ருணமஸ்ரு³ணேத் |

Varuna was to flood the enemy camp, the Ashvini twins were to treat the injured. Surya was told to shine continuously for an eternal daytime as Asura powers grow at night. Indra was confident of victory, but a fear rankled that the curse may suddenly take effect. He was surprised by a clap of thunder that took place in the cloudless sky. It sounded like Brahma laughing, in disapproval, over the Devas and Asuras quarrelling foolishly over Svarga that

has no boundaries anyway.

ப்ரஹிதோ⁵பி ஸேநாமுகே² பவந: பதே³ பதே³ யதா³வேத³யமாவேத³யிதுமாவவ்ரு³தே
ததே³வ தஸ்ய ப்ரதிகூலபவநலக்ஷணம் து³ர்நிமித்தம் பரிணேமே அஸ்ரம்ஸத ச
கராத³ஸ்ய த³ம்போ⁴ளி:, தத³ப்யாயுத⁴விஸ்ரம்ஸநமஸநிபதநம் சேதி த³வேதா⁴ ப³பூ⁴வ
து³ஸ்ஸகுநம் ||

Whenever Vayu turned to convey some information, he was met with a gust of wind against him. Indra dropped a weapon; this and the thunder were two bad omens that worried him.

1.33

அத்ராந்தரே ரணஹதோப⁴யஸைந்யயோத⁴
நிர்⁴பி⁴ந்நமண்ட³லதயா தபந: ஸமந்தாத் |
உத³தா³மதா³நவத⁴நு³க்³லது³த்³ப்ரப³ந்த⁴
நாராசதா³ரிததயா ச ஸநைஸ்திரோ⁵பூ⁴த் ||

The Sun disappeared. It was as if he was punctured by all the fallen warriors rising to heaven (entering Surya Mandalam as per Shastras). Or, the flying arrows from the relentless Asuras deflated him.

1.34

அதிப்ரப³ந்தா⁴தி³ஷுஜாலவ்ரு³ஷ்டே ரபக்ரமாச்ச த³யுமணைரகாண்டே³ |
ஆஸீத்தமிஸ்ரா ஜயதா³ ரிபூணம் பசேலிமா பா⁴க்³யபரம்பரேவ ||

A shower of arrows covered the battlefield like a canopy and a darkness enveloped the battlefield with the sun's untimely disappearance. It handed victory to the Asuras, like their good fortunes coming to fruition.

தத்க்ஷணம் ச புநநருக்ஷே³னோப³யமாநமமரப³லம், அபக்ஷயமாணமாத்மப³லம்
ச நி³ரீக்ஷிதுமப்யதிதிக்கவ:, தரக்ஷவ இவ ப³பூ⁴க்ஷிதா:, த³ந்த³ஸூகா இவ
த³ண்ட³க்⁴ட்டிதா:, ப³லிபா³ணஸம்ப³ரஜம்ப⁴நமுசிவிரோசநமுகா² மஹாஸுரா:
ஸரப⁴ஸமவமுச்சய வாரவாணம், அவப³த⁴ய கோ³தா⁴ங்கு³லித்ராணம்,

The power of the impatient Asuras was growing. They were like hungry lions, or snakes struck with a stick. Bali, Bana and other Asuras wore armours and finger-guards.

அபிநஹ்ய நிஷங்க³மக்ஷயஸரபூரிதோத்ஸங்க³ம், அதி⁴ருஹ்ய ஸதாங்க³மாயோஜிதக²ரதுரங்க³ம்,
ஆப³த⁴ய நிடிஸேஷு ப்ருகு³விப⁴ங்க³ம், ஆஸேவ்ய வீரபாணம், ஆலம்ப³ய
ஸம்ஸப்தகவரதம், அநுஜ்ஞாப்ய பரஸ்பரம், ஆபூரயந்தோ தி³ங்முகா²நி கு³ணத்⁴வநிபி:⁴,
அவப⁴ரஸயந்தோ க³க³நதலாது³ந்யட்டஹாஸை:

They filled up their endless quivers and climbed their chariots, pulled by mules. Their foreheads were curved with frowns. They drank drinks of heroism, took do-or-die vows, twanged their bow-strings and laughed loud enough to make stars slip from the skies.

விஸம்ஜ்ஞயந்த: க²ட்³க³விசு²ரணேந வீக்ஷிதுமாக³தாநி வித்³த⁴சாரணமண்ட³லாநி,
விஸ்மாபயந்த: ஸமரஸம்ரம்பே²ணவ கர்மந்தி³நமபி கலஹாநந்தி³நம், உத்ஸாரயந்த:
பாதா³தமுருவேகே³ந, பரிசூர்ணயந்தோ ரதா²ந் பரிகா⁴பி⁴கா⁴தை:, வித்³ராவயந்தோ
ஹயாந் கரதாளிகாபி:⁴, விக்⁴ர்ணயந்தோ மதங்க³ஜாநங்கு³லீயந்த்ரணேந,
ஸம்வர்தமாருதாவர்திதஸாக³ரக³ர்தது³ர்த³ர்ஸவக்த்ரவிவரோல்லஸல்லேலிஹாநநிஜரஸநாவே
த்⁴வஸ்தசேதநமாஸாத்³ய ஸேநாமுகே² நிவிஷ்டமந்தகம், அபஹ்ரு³த்ய ததீ³யமேவ
காலத்³ண்ட³மமோக⁴ம் அபி⁴ஹத்ய தேநைவ தம், ஆதி³மம் ஜயமாபேதி³ரே ||

They made unconscious the Siddhas and Charanas who came to see the battle, with the sweep of their swords, they amazed Narada the wandering mendicant. The Asuras, powered by the strength of their thighs, ran through the Deva army, powdering the chariots and sending their horses and elephants flying. Their mouths looked like the chasm in the ocean caused by primordial winds. Looking at their tongues, fear immobilized Yama and the Asuras beat him with his own stick. They had won the first round of war.

1.35

காலத்³ண்ட³ஹதஸ்யாஸ்ய கண்டே²ப்ராண ஜுக்⁴ர்ணிரே |

அந்தகம் யத்³த⁴தம் நேதுமந்தகோ⁵ந்யோ ந வித்³யதே ||

The pranas swirled around in Yama's throat - there was no other Antaka to take his life.

பார்ஸ்வதஸ்தஸ்ய பரே கேசித்³திசிரோபரோத⁴ஸம்வர்தி⁴தப்ரதிகா⁴நல- வ்யதிகரவிஸேஷபீ⁴ஷண
பரிவ்ரு³த்ய ஜாதவேத³ஸம், ப்ரஸமய்ய பருஷஹுங்காரப⁴யங்கரை³முக²மாருதரஸ்ய
து:³ஸஹம் ஜ்யோதி:, அபக்ரு³ஷ்ய வாஹநம் மேஷமக்³ர்சரணக்³ராஹம், ஆஹ்ரு³த்ய
ஸக்திமபி ப³லாத³ஸ்ய ஹஸ்ததலாத் , 'அரே ரே லப்³தோ⁴யமந்நஹர: க்ரதுப⁴ஜாம்
ஹவ்யவாஹோ நாம நிர்ஜராபஸத:³ , தத்³த³ய நிர்வாபயதைநமுத்³கும்பை:⁴,
நிக்ஷிபதைநமாபூபிகாநாம் வஸே மஹாநஸேஷு, மைவம் மைவமுத்³போ³த⁴யதைநமுசிதைர்முக

ஹஸ்தே குருத சைநமத்³யைவ த³க்³து⁴மமராவதீம், பரித்யஜத் ரே ரே பா³லி ஸா
பா³ட³வோ⁵யம் ஸிகா²ம் ப்ரத³ர்ஸயதி¹ இதி பரிஹஸந்த: பரிக்ஷிபந்தஸ்தர்ஜயந்தஸ்தாட³யந்தஸ்த
பலாயயாமாஸுரஸுரப⁴டா: |

Agni's fire was burning terribly, in anger he had suppressed for long. Still, the Asuras surrounded him. They blew at him "Hm!" trying to extinguish him. They took away his vehicle and "shakti" weapon, saying "Hey, this is that lowly God who brings the Devas food (during sacrifices). Send him off to the cooks." Others replied "No, we need him to set fire to Amaravati. We should keep him burning." They mocked him saying "Watch out, he is showing his shikha (flame/tuft)." Thus they made him flee.

தத: ஸமித்யாஹிதமஸுரப⁴டைஸ்தத³த்யாஹிதமாலக்ஷய ஸக்²யுராஸுஸுக்ஷணே:,
க்ஷணேந ஸஜ்ஜீபூ⁴ய பூ⁴யஸா வேகே³ந ஸவ்யாபஸவ்யாநி ஸஞ்சரந்மண்ட³லாநி,
சண்ட³லாக⁴வோத்க்ஷிபத்தருகாண்ட³ஷண்ட³மாஹிண்ட³மாநோபலக²ண்ட³தாண்ட³வோத்³த³
அதிஸம்ப்⁴ரமப்⁴ரமிதபாம்ஸுமாம்ஸலத்ரு³ண்பூலஸங்க⁴ஸங்க³தகங்கக்³ரு⁴த்⁴ரவாயஸாதி³விஹ
அதிவிஸங்கடஸங்கரஸிரோ க⁴டிதவிகடஜடாஜுலிடஸங்கடப்⁴ரமத³ப்⁴ரஸரிஜ்ஜலநிர்ஜ²ரஜ்²ளஜ்²
ஆலம்ப³ய யுக³விக³மோசிதம் ரூபம், ஆபதந்நஸுரப³லே, விக்⁴ர்ணயந் ஜீர்ணபர்ணமிவ
தி³க்ஷா விதி³க்ஷா சாஸ்வீயம்,

Seeing the state of his friend Agni, Vayu came there at great speed. He swirled around, left and right. He sent tree trunks and rocks flying up, in a terrifying dance. Scavenging birds and grass were sent spinning. The loud sound was like the Ganga's waterfall among Siva's uneven locks. Horses swirled in the air like dry leaves, in all directions.

அவதூர்ணயந் ரத²ஷண்ட³மாரண்யபி⁴வ தருகாண்ட³ம் அவகிரந்நுபலக²ண்டா³நிவ
மதோ³ச்சண்டா³நபி வேதண்டா³ந் , அந்தீ⁴குர்வந் பதா³திஜாதம், அவருந்த⁴ந்
ஸேநாபதீந் , பராவர்தயந்நஸ்த்ரஸஸ்த்ராணி, ப்ரப⁴ஞ்ஜயந்நஞ்ஜஸைவ ஜயத்⁴வஜாந் ,
பரிஸ்க²லயந்மஹாஸுராநபி, ஸம்வர்த இவ மாருத: ஸமரஸீமநி ஸர்வதோ⁵ப்யக்ரமேண
பராசக்ரமே |

Big groups of chariots were reduced to powder. Elephants were thrown about like small stones. The dust blinded the soldiers. Vayu had stopped the commanders from advancing and was turning them back. His force was breaking their flags and knocking them down. He showed his limitless greatness.

யாவதி³த்த²மஸ்பந்த³த க³ந்த⁴வாஹ: தாவதா³வர்திதலோசநோ விரோசந:,
ப்ரகடிதஸமராட³ம்ப்³ர: ஸம்ப³ர: | ஸாவஷ்டம்போ⁴ ஜம்ப⁴:, ஸமரமதோ³ல்ப³ணே

பா³ண:, ஸங்க்³ராமைகருசிர்நமுசி:, அதிவலீ ச ப்³லி:, ஆலக்ஷய வக்த்ராணி
பரஸ்பரம், ஈஷதி³வ ஸ்மயமாநா:, விஸ்மயமாநா: பராக்ரமே விபு³தா⁴நாமித³முசிரே
| ஹந்த கத²மமரா அபி பராக்ரமந்தே, தேஷு ச தூ³த்யோசிதஸஞ்சாரமந்த²ர: ஸ்வா
மாதரிஸ்வா ||

The Asuras looked at one another - Virochana rolled his eyes, Shambara who roared in war-
noises, and Jambha and Bana who were exceptionally proud of their abilities, Namuchi
interested only in war and Bali the powerful: all marvelled, “How do these weaklings of
Devas show such strength, especially the mere messenger, the slow-moving Vayu?”

1.36

ஸம்ருந்த⁴தே நிப்⁴ரு'தமந்தரபி த்³விஜா ய
மந்நம் யமாஹுரபி கீடஸரீஸ்ரு'பாணம் |
யோ ஜாயதே ஸிதி²லஸூர்ப்பரிப்⁴ரமைர
ப்யோஜாயதே கத²மஸாவபி க்³ந்த⁴யாஹ: ||

“Even Dvijan can contain him within their bodies (as Pranayama). He is the food for insects
and snakes. He is born from winnowing fans. How come he acts like a powerful warrior?”

அத²வா நைதாவத³ஸ்மிந்நபி⁴நிவேஷ்டவ்யமஸ்மாபி:⁴ | அநுகூல ஏவ க்²ல்வயமஸ்மாகமாஸூக
ஸர்வதா²பி ||

“We should not be bent on subduing him. He can be very useful to us, in fanning the fires
on our arrows.”

1.37

யஸ்சேஷ்டதே⁵வகாஸேஷு யே சாப்யேநம் ஸமாஸ்ரிதா: |
நிருந்த்⁴மஹி தாந் ஸர்வாந்நீரந்த்⁴ரே ஸரபஞ்ஜரே ||

“Those who come to the aid of Vayu, the one who enters any gap, will be imprisoned in an
air-tight prison of arrows”

1.38

இதி கதிபயே தை³த்யா வாத்யாநிப³ர்ஹணகௌதுகா
த்³த⁴நுரநுகு³ணம் யாவஜ்ஜ்யாவல்லிபி:⁴ ஸஹ யுஞ்ஜதே |

ப்ரஸப⁴மபி⁴தஸ்தாவத்ஸாவஜ்ஞதை³த்யப⁴டோஜ்ஜி²தா

தி³ஸி தி³ஸி ஜக³த்ப்ராணப்ராணச்சி²தோ³ ந்யபதஞ்ச²ரா: ||

Saying this, the Asuras strung their bows and released arrows along with insults. They shot arrows from all directions, trying to end Vayu's life.

1.39

வாய்வர்கஸக்ரவருணாநலதை³வதாந்யப்யஸ்த்ராணி நிர்ஜரவரைபி⁴மந்த்ரிதாநி |

ஈஸாம்ப³பூ⁴வ்ரஸு³ரேஷு ந ஸாஸநாநி ராஜ்யச்யுதஸ்ய ந்ரு³பதேரிவ நாக³ரேஷு ||

The Deva soldiers chanted the mantras of their divine weapons and sent them. These weapons were presided by Vayu, Agni and others. Since the Gods themselves were subdued, the mantras were futile like the orders of a king who has lost his throne.

1.40

த³நுஜப⁴ஜவிக்ரு³ஷ்டகோத³ண்ட³த³ண்டோ³பஸம்பாதுக

ஜ்வலத³நலது³ராபநாராசதா⁴ராஸமீராஹதா: |

யுக³விக³மஸமுச்சலச்சண்ட³சண்டி³ஸபூ⁴ஷோரக³

ப்ரதிப⁴யமுக²வாதஜாதாம் த³ஸாமுஞ்ஜகு³நிர்ஜரா: ||

Feeling the whizzing of the Asuras' unstoppable feathered flaming arrows, from their well-pulled bows, the Devas felt they would prefer the fiery breath of Siva's poisonous snakes, while Siva dances to bring on Pralaya.

ப்ரசண்டே³ ச வலதி பவமாநே, தூலவது³த்ஸார்யமாணேஷு தூ³ரத ஏவ வாரித⁴ரேஷு, ஸாக³ராநபி ஸோஷயதஸ்தஸ்ய ஸநீ³ட³மாக³ந்துமநீஹமாநேஷு ச யாதோ³க³ணேஷு, ஸ்வாத்மகஸேஷதயா ப⁴க்³நசேதா: ப்ரசேதா:, ப்ராக்ரு³தலோக ஸாதா⁴ரணஸ்தடஸ்த² ஏவ ப³ஹிரவதஸ்தே² |

While this terrible wind was blowing, clouds were being scattered like cotton, and the oceans began to dry up. The sea-monsters deserted Varuna, even his crocodile vehicle. He was stranded on a shore like an indifferent person.

அபி ச ரிபுசமுஸமுஹஸமுதஸ்ரு³ஜ்யமாநஸரவர்க்ஷத⁴ர்ஷிதேஷு வர்மஸு, பி⁴த்³யமாநேஷு சர்மஸு, கர்மதே³வா: 'கஸ்மாத³யமஸ்மாகமாகஸ்மிகோ பு³த்³தி⁴விபர்யய:, கஸ்மை வயமஸுரைர்யுத்⁴யாமஹே, கஸ்ய ஹேதோர்வத்⁴யாமஹே,

பு³த்யாமஹே ந ஹேதுமஸ்மிந்நாயாஸே, கே நோ தே³வா: கே ச நோ தா³நவா:, ஸம்ப்³ரு³த்ய தபாம்ஸி து³ஸ்சராணி ஸம்ப்ராப்தா வயமமரபத³ம், கேந ஸக்யா நிக்³ரஹீதும், கேந ஸக்யா அநுக்³ரஹீதும், அதி⁴ஷ்டா²ஸ்யதி ய: ஸ்வர்க³ம், அதித²யஸ்தஸ்ய வயம் ப⁴வாம்' இதி க்ரு³தநிஸ்சயா: ஸம்மந்தர்ய பரஸ்பரம் ஸங்க⁴ஸோ⁵பசக்ரமு: ஸமந்ததோ⁵பி ஸமரமுகா²த் ।

The Karmadevas (those who attained Deva status by Punya) had their armours and shields pierced by enemy arrows. They began to wonder “For whose sake are we fighting the Asuras and dying? Who are Devas or Danavas to us? We have come here after performing great Tapas. Who can help or hurt us? We are only the guests of whoever rules over Svarga.” Consulting each other, they walked away from the battlefield as a group.

அத² யே கேசிதா³ஹவமகே² ஹுதஸரீரா த³நுஜவீரா தே³வ பா⁴வமாபத்³ய தி³வமாருடா⁴ கூ³டா⁴பி⁴ஸந்த⁴யஸ்தே கில ஸஹ்ரு³த்யா இவ கஞ்சித்காலமஹ்ரு³த்யா ஏவ பரிக்ரம்ய, பரிஜ்ஞாதமர்மாண: ஸர்வதோ நிர்வாபயாமாஸுரதர்கிதா ஏவ கீ³ர்வாணப³லம் ।

The Asuras who gave up their bodies in the flames of battle were reborn as Devas. But they didn't forget their past life. They learnt the Devas' inside information and heartlessly betrayed them into retreating.

அபஸரத: கர்மதே³வாந் , அபி⁴க்⁴நதோ தை³த்யதே³வாந் , ஆபதத: ஸராநாஸீவிஷாநிவ த்³ரு³ஷ்டிவிஷாந் , உத்ஸர்பதோ விஸ்ரு³ங்க²லமஸுரப⁴டாநுல்லங்கி⁴தவேலாநிவ கல்லோலாந்மஹோத³தே⁴, அப்ரப⁴வத: ஸேநாபதீந் , அப்ரதிபத்திமுட⁴மபி பஸ்யந்த: ஸ்வாமிநம், அபஸ்யந்தஸ்த்ராதாரம், அவஸா தே³வமுநிஸாபதேஜஸா ப்ரவிஸ்ய ஹ்ரு³த்யாநி ப்ரக்ஷோப்யமாண:, ஸ்தப³தா⁴ இவ,

The Karmadevas were fleeing and the Daitya-Devas were betraying the Devas. On top of this, snake-like arrows were nearing the Devas, and the Asura army marched on unfettered. The generals were powerless and the leader was confused. The Devas saw all this and no one coming to save them. The power of the curse left them shaken and petrified.

முக்³தா⁴ இவ, த³க்³தா⁴ இவ விஷாநலை:, தி³க்³தா⁴ இவ மோஹநதூர்ணை:, லுப்³தா⁴:⁴ பரம் ஜீவிதேஷு, லப்³தா⁴மபி ஜயஸ்ரியம் சிராதீ³ஷத்³விவேகஸுநியந்த்ரணேந கூணிகது³ர்மந்த்ரணேந விநாஸயந்த:, பஸ்யந்தோ⁵ப்யசகூஷ:, ஸ்ரு³ண்வந்தோ⁵பி ப³தி⁴ரா:, ஜாநந்தோ⁵பி ஜடா:³ பரிக்³ரு³ஹீதா இவ து³ர்யஸஸா, பரிஷ்வக்தா இவ பா⁴க்³யவிபர்யயேந, விஸ்ரு³த்ய குலஸீலாநி, விஸ்ரு³ஜ்ய நி:ஸேஷமபத்ரபாம்,

அவரோப்ய நிஷங்க³ம், ஆவேஸயந்த: ப்ரு³ஷ்ட²தோ பு³த்³தி⁴ம், அவமுச்ய ஜயாயுதா⁴நி,
ஆத்³தா³நா பி⁴க்ஷாகபாலாநி பாணிபி:⁴, ஆஸர்கா³தா³ச மஹாப்ரளயாத்³த்⁴வரஹவிர்பி⁴ரேவ
த்³விஜந்மநாமவிஸ்ராந்தபரிபுஷ்டதயேவ, ப்ராப்தே ஸமரே ஸாயுதா⁴ஸ்ச, ஸவாஹநாஸ்ச
ஸைகதா இவ ஸேதவ:, ஸர்வதோ⁵பி விஜக⁴டி⁴ரே விபு³த⁴ப⁴டா: ||

The Devas were fainting, as if burnt by poisonous fumes, as if smeared with spell-casting powder, desperate to survive. A moment of poor judgement had snatched victory from them. They did not register anything they saw or heard. Forgetting all shame and family honour, they could only think of putting down their weapons and retreating, to be fed by some good Brahmins. They had arrived at the battlefield with weapons and vehicles, but now collapsed like a sand structure.

1.41

தா⁴வத்³தை³வதயோத⁴யூத²பத்³வீஸம்ரோத⁴கௌதூஹல-
க்ராமட்³டா³மரகோ⁴ரவையிரிஷ்நநாஸீரஸீமோத்³ப⁴வை: |

பே⁴ரீபா⁴ங்கரணைரமர்த்யநக³ரீஸம்வர்தமௌஹூர்திகை:

ஸம்ப்⁴ராந்தா: ப்ரதிபேதி³ரே யுதி⁴ நிவ்ரு³த்தாஸா தி³கீ³ஸா தி³ஸ: ||

The Dik-palakas returned to their respective directions, their hopes dashed. The loud drums of the joyful Asuras' front-line seemed like the death-knell for Amaravati, and struck fear into their hearts.

1.42

வல்மீகேஷ்வஹயோ வஸந்தி முநயோ கோ⁴ரா: ஸமீராஸநா:

காந்தாரேஷு ச கந்த³ரேஷு லவணே ஸிந்தௌ⁴ க்வ வாதஸ்தி²தி: |

ஆக்ராந்தே பு⁴வநே பரைஸ்த்ரு³ணமபி ஸ்ப்ரஷ்டும் ந ஸக்யம் மயா

கிம் கர்தவ்யமிதி வ்யஸீயத ஜவாத்³தை³த்யாஸுகே³ஷ்வாஸுக:³ ||

“In anthills, there are snakes. In forests and caves, there are sages. Not the oceans, not even a blade of grass I can call mine.” Hopeless, Vayu hid amongst the flying arrows.

அநந்தரமித்த²மதர்கிதமநிமித்தமபத்⁴வம்ஸமாநமஸுரப³லமபி⁴தோ⁵பி விப்ரகீர்ணமிவ
பு⁴வி நிபத்ய க³க³நதலம் பரிவஹதி³வ பி⁴ந்நமர்யாத்³மர்ணவஸ்ரோத:, ஸதஸ:
பரீக்ஷிதமபி ஸௌஹார்தே³ ஸஹஸ்ரஸ க்³ரு³ஹீதஜயமபி ஸமரஸம்மர்தே³,
கதா³ப்யஸிக்ஷிதாயுத⁴க்³ரஹமிவ அநாகர்ணிதஸங்க்³ராமஸங்கத்²மிவ, வாயஸயூத்²மிவ,

வாநராநீகமிவ, கேரளஸந்யமிவ, க்ராமபாலகஜாலமிவ, கரதாலிகாமாத்ரகாதரமமர்த்ய
ப³லம்பயாலோகயந் , த³ஸபி:⁴ ஸததரக்ஷணம் வாஸவ: ஸ்வயமேவமாலோசயாமாஸ
|

The powerful Asura army fell on the Devas like the sky falling onto Earth and shattering it, or the sea breaching its boundaries and flooding a city. The Devas had known victory in thousands of battles, but now ran as if they had never learnt to wield their weapons, or heard the stories of war. They scattered like monkeys, or like Kerala armies (who are liable to turn on their own leader), or a pack of dogs shooed away by claps. Seeing this, with his thousand eyes, Indra began to reflect.

அஹோ து³ர்வாஸஸோ ப்³ராஹ்மண்யம், அஹோ நிக³மாக³ம்ப்ராமாண்யம், அஹோ பாஸுபதேஷு மாஹாத்ம்யம், அஹோ து³ர்நிமித்தேஷு யாதா²ர்த்²யம், அஹோ கர்ப்பபிண்தே: ப்ராப³ல்யம், அஹோ தே³ஹிஷு ஸ்ரியஸ்சாஞ்சல்யம், அஹா புருஷாகாரஸ்ய வைப²ல்யம், அஹோ பரமேஷ்டி²ந: கௌஸல்யம், ஆஹவோ நாம கியாநயம், அஸுரா நாம கியந்த இமே, கீத்³ரு'ஸா: பலாயந்தே, கீத்³ரு'ஸா: பராக்ரமந்தே, கிம் ப்³ந்து⁴பி:⁴, கிம் ஸசிவை:, கிம் ப³லேந, கிம் த⁴நேந கிமநேந த்³ம்போ⁴ளிநா, கிமந்ததோ⁵பி மயா, கத²ம் த்³ரு'ஸயா தா³ரா: கத²ம் த்³ரு'ஸயா: பெளரா:, கிமதோ நிறுதேந ஜீவிதேந, கிம் கரிஷ்யதி விபரீதோ விதி⁴ரிதோ⁵பி, ந சிகீர்ஷாமி ஸௌவர்க்³மாதி⁴பத்யம், ஜிஹீர்ஷாமி தா³நவாநாமௌத்³த⁴த்யம், யாவத்³த்³ரு'ஸோ⁵ஹம் ந கஸ்யசித்³த்³ரு'ஷ்டிகோ³சரே பதேயம் தாவத³ஸ்மிந்நேவ ஸமரே தநும் த்யஜாமீதி ஸந்நஹ்ய புரஸ்சரந் ஸசீபதிரஸ்ரு'னோத்³ந்தரிக்ஷகா³ம் வாணீம் ||

“What a great Brahma-tejas Durvasa has! O the truth of the Vedas and Agamas! O the great power of Siva-bhaktas! How true the bad omens were! How powerful the rule of Karma is! How unsteady the presence of Lakshmi among living creatures and how fruitless life is! How deft is Brahma! What is this battle? How few Asuras and how my Devas have scattered! What is the use of my advisors, my strength, my wealth, my Vajrayudha? What use am I? How can I look my wife in the eye? How can I face my citizens? What is the use of this lifeless life? How much worse could it get? I do not want to lead the Devas any more, or fight the Asuras. Now, unseen as I am, I want to give up my life.” Thinking thus, Indra went towards the enemy forces. Then he heard a heavenly voice.

1.43

அஹோ தே ஸக்ர தீ⁴மாந்த³யமக்³ரே பா⁴வ்யம் கிலாந்யதா² ।

அந்தர்தே⁴ஹி ரணாத³ஸ்மாத³ந்தர்தே⁴ஹி ச மத்³கி³ரம் ॥

“Hey Shakra (Indra), how stupid you are. What else could have resulted (from the curse)? Take my words to heart. Go somewhere and hide,” said Brahma.

1.44

இத்யாகாஸகி³ரா ஸக்ரோ மத்யா ச க்ரூரயா ஸ்வயா ।

யாவட்³டோ³லாயதே தாவதா³க³த்யாபோ³த⁴யத்³கு³ரு: ॥

Indra was still wavering between Brahma's words and his own death-wish. Right then, his guru Brihaspati awakened him.

ஹந்த கத²மேதத³மரபதே தீ⁴மதோ⁵பி தே து³ர்வ்யவஸிதம் । அவிதி³தம் ந தே வேதி³தவ்யம், அவஸேஷிதம் வா கு³ருணாமுபாஸநம், கிம் ந ஜாநாஸி ப⁴விதவ்யதாம், கிம் வாபி⁴மந்யஸே ஜயஸ்ரியோ நையத்யம் । நநு ஸ்ருயத ஏவ புராணேஷு ப⁴வதா, யத்கில மாலிஸுமாலிஸங்க³ரே மஹதி பரிவர்தமாநே பராசீநே பதக³பதௌ ப⁴க³வதாபி பராவவ்ரு⁴தே । அந்த⁴கேந கிலேத³மதி⁴ஷ்டி²தம் த்ரைலோக்யம் । வித்⁴யண்டா³ந்யேவ கியந்தி விஜிதாநி தாரகேண ।

“Alas, Indra, what an evil endeavour! You were an able student. You learnt everything worth knowing and completed all I asked of you. Don't you know what is to come? Did you imagine that Victory would be permanently yours? The Puranas teach that when Mali and Sumali were fighting, Garuda came but turned away in fear, carrying Vishnu with him, (but Vishnu returned to slay them). When the three worlds were occupied by Andhakasura, Siva defeated him. Taraka and his brothers occupied all of Brahma's creations (but were killed by Kartikeya).”

தத³லமநுஸ்மர ஸாபாந்தவசநமத்யாஸ்ரமஸ்ய முநே: । ப⁴வேயுரி கதா³சிதி³ந்யதா² பா⁴ஷிதாநி மஹேஸ்வரஸ்ய, ந து ஜாது மாஹேஸ்வராணம் । யத்புரோதி³தம் கோ³விந்த³ ஏவ குஸலாநி கரிஷ்யதீதி மஹர்ஷிண, தத³நூதி³தமக்³ரே ப⁴விதவ்யமந்யதே²த்யது⁴நா பரமேஷ்டி²நா । ததே³ஹி கஞ்சித்காலமந்தர்ஹிதா ஏவ க்வசிதா³வஸாம இத்யநுஸிஷ்ய ஸிஷ்யமந்தர்தா⁴ப்ய ஸ்வயோக³மாயயா திரோத³தே⁴ ஸ்வயமபி தே³ஸிகோ தே³வதாநாம் ॥

“Recall Durvasa’s words at the end of his curse. Sometimes even Gods’ words do not unfold as expected. But this is not the case with Sivabhaktas. Durvasa said after his curse that Govinda will ensure your welfare and this is Brahma’s promise too. Come with me and let us reside somewhere hidden.” Thus advising his disciple, the Guru of the Devas made Indra invisible and himself vanished, using his powers.

1.45

வித்³ராணே வருணே க³தே ஹுதவஹே வைவஸ்வதே மூச்சி²தே ஸத்³யோ
லோசநகோ³சராத³பக³தே ஸங்க்ரந்த³நஸ்யந்த³நே | ஸம்வர்தவ்யதிஷ்க்தஸப்தஜலதி⁴ஸ்ரோத-
கோ⁵பி ப³பூ⁴வ தா³நவப³லே ஹர்ஷாட்டஹாஸத்⁴வநி: ||

With Varuna and Agni having fled, Yama lying motionless, everyone saw Indra suddenly disappear too. The Asuras’ loud, indescribable laughter engulfed the world like the oceans during Pralaya.

1.46

சகிதபலாயிதஸ்க²விதமூச்சி²தநிஷ்பதித
க்ஷதவிபு³தா⁴நுதா⁴வநநிஷேதி⁴மஹாரதி²கம் |
விஜஹி ஜஹீஹி பாஹி நிக்³ரு’ஹாண க்³ரு’ஹாண ஹரே-
த்யுபசிதநாத³மேது³ரமவர்தத தை³த்யப³லம் ||

The Devas were terrified, collapsing and fainting, some were injured. The senior Asuras prevented the junior ones from chasing them. Loud shouts of “Kill him! Pardon him! Protect! Punish! Kidnap him!” rang out everywhere in the Asura army.

1.47

அபி ச
ஆவ்ரு’த்யாவர்தயந்தோ தி³ஸி தி³ஸி துரகா³ந்வாரணாவாரயந்தோ
முஷ்ணந்தோ பூ⁴க்ஷணநி ப்ரஸப⁴மபி⁴நிபத்யாயுதா⁴ந்யாஹரந்த: |
க்⁴நந்த: ஸந்தர்ஜயந்த: பதி² பதி² விபு³தா⁴ந்முக்தகேஸாந்தி³க்³ஸா-
நப்⁴யேத்யாமந்த்ரயந்த: ப்ரஜஹஸூரஸூரா: ஸர்வதோ நிர்விஸங்கம் ||

The Asuras rounded up the horses that were running about, and elephants too. They began to take the jewels and weapons of the fallen Devas. In every street, with nothing to fear, they taunted and laughed at the dishevelled Dikpalakas.

1.48

கிஞ்ச

ஸஸ்த்ராஸஸ்த்ரிக்ஷதபதிஸுதாலோகஸோகாவலுப்த
ப்ராணஸ்த்ரைணவ்ரஜமஸரணத்⁴வஸ்தலுப்தாபணந்தம் ।
தா⁴வத்³தே³வப்ரவரஸமரோத்³ந்தயாதா²ர்த்²யபோ³த⁴
ப்⁴ராம்யத்³பௌரம் நக³ரமப⁴வஜ்ஜர்ஜரம் நிர்ஜராணம் ॥

Seeing the men who had fallen in this battle of weapons, the women were overcome by sorrow. The shops were looted and destroyed. Realizing the outcome of the war from running, the citizens wandered about in confusion. The city looked perforated and collapsed.

ததோ முஹூர்தாதே³வ மூர்தா இவ கோபாநலவிஸ்பு²லிங்கா³ முநேர்ப்³லிமுகா²
மக²த்³விஷ: பராக்ரமேண மஹதா பரிக்ராமந்தஸ்திரோஹிதே மருத்வதி த்³ராகே³வ
ரணமூர்தா⁴நி பலாயித இதி ப்ரபீ⁴த இதி ப்ரவிஷ்டோ⁵மராவதீமிதி ச தாதா³த்³விகை:
ப்ரவாத்³பே⁴தை³ஸ்தத்³வமநவபு³த்⁴யமாநா அபி, ப⁴வது நாம ஸர்வதை²வ வயம்
ப்ரவிஸேம தாவத³மராவதீம், பரிஸோத⁴யேம தத: ப்ரவ்ரு³த்தி ஸசீபதே:, அபஹ்ரேம
ஸுரகாமிநீ:, அவஸ்கநதே³ம கோஸமந்தி³ரம், அதி⁴திஷ்டே²ம ஸுத⁴ர்மாம்,
ஆக்ராமேம த்ரைலோக்யமிதி க்ரு³தநிஸ்சயா:,

The Asuras, who are against the Vedas, seemed like the sparks of Durvasa's anger had taken human form. When Indra disappeared from the scene of battle, theories flew about: “He has run away” “He is dead” “He has retreated into his palace”. The Asuras, not knowing the actual facts, decided to anyway enter Amaravati, kidnap the women, loot all the wealth, occupy Indra's court hall Sudharma and assume rulership of the three worlds.

கல்பத்³ருமா ப்³லே:, காமதே⁴நுர்பா³ணஸ்ய, ஹாஸ்திகம் நமுசே:, அஸ்வீயம்
ஸம்ப்³ரஸ்ய, சிந்தாமணிர்ஜம்ப⁴ஸ்ய, விலாஸிந்யோ விரோசநஸ்ய, வாருணம்
பத்³மஸ்ய, வாயவீயம் தஸ்ய, வைஸ்ரவணீயமமுஷ்ய, வைஸ்வாநரீயமேதஸ்ய,
ப்ரவிஷ்டம் ப்ரவேஷ்டு:, அபஹ்ரு³த்ய லப்³த⁴மபஹ்ரது:, ப்ரஹ்ரு³த்ய லப்³த⁴ம்
ப்ரஹ்ரது:, ஆலோகிதுராலோகிதம், உபாயவக்துரர்த⁴ம், உத்தரஸாத⁴கஸ்ய

தத³ர்த⁴ம், ஸமஸமயப்ரவ்ரு³த்தயோஸ்து ஸாதா⁴ரணம் வஸ்து, பரதஸ்து யதா²ருசி பரஸ்பரச்ச²ந்தே³நேதி ஸமயப³ந்தே⁴ந பர்யவஸ்தா²ப்ய பதாகிரீம், ஆருஹ்ய மதங்க³ஜாநத்யுந்நதாந் , ஆலோகயந்தோ நக³ரோபஸல்யாநி, ப்ரஸம்ஸந்த: ப்ராகாரது³ர்க³ஸாமக்³ரீம், பரிஹஸந்தோ பு³த்³தி⁴லாக⁴வம் ப்ரதித்³வந்த³விநாம்,

They began to assign the spoils among themselves: “Horses to Shambara, Kamadhenu to Bana, elephants to Namuchi, Chintamani to Jambha, Apsaras to Virochana” etc. They also appointed the new Agni, Vayu and others, and set out the rules of capture: “Each one can keep whatever he captures. If one plans and one executes, they have to divide it equally. If two Asuras seize something at once, it must be divided as per their preferences.” They realised they had to keep the town orderly now. They praised the moats and walls, and laughed at their enemies for losing despite them.

நிர்³த³யா விபக்ஷஜாதீயேஷு, நிர்விஸங்கா து³ர்க³கு³ல்மேஷு, க்³ராஹ்யந்தோ வதா⁴த³ர்ஸம், கா⁴தயந்த: புருஷத³ர்ஸம், ஆகர்ணயந்த: கர்ணம்ரு³தாந்யாக்ரந்தி³தாநி நாகஸதா³ம், ஹஸந்தோ த³ர்ஸந்த³ர்ஸமஸரணவத்⁴யமாநாந் , குப்யந்தோ த³யாலுஷு, குதூஹலினோ தா³ருணேஷு, விஸர்ஜயந்தோ நைரு³தீயாந் ஜாத்யபி⁴மாநேந, வித்³ராவயந்த: கர்மதே³வாநட்டஹாஸை:, உந்மாத²யந்தோ கோ³புரத்³வாரம், உல்லங்க⁴யந்த: ப்ராகாரம், அபஸ்யந்த: ஸரணாக்³தாந் , அஸ்ரு³ண்வந்தோ யாச்ஞாக்ஷராணி ஸுரர்ஷீணம், ஆஜ்ஞாபயந்தோ ஜிஹ்வாச்சே²த³மமரவைதாலிகாநாம், சரணவகர்தநம் சாராணம், சபேடாகா⁴தமமரமௌஹுர்திகாநாம், அங்கு³விச்சே²த³மக்ஷரலேச ஆஸ்யவிதா³ரணமமாத்யாநாம், ப⁴ஞ்ஜயந்த: ப்ரதிமா தே³வதாநாம், அபமார்ஜயந்த: ஸுரபராக்ரமமாலேக்²யஸமர்பிதம்,

They marched through the city with no mercy or fear of guards. They captured any women and killed any men they saw. They relished Devas' anguished cries. They rebuked any Asuras who showed mercy and celebrated those who acted mercilessly. They chased even the Karma-devas. They went into the palace, ignoring any pleas for mercy by Rishis. “All those who used to sing Indra's praises must have their tongue cut off. Any spies must have their legs cut off. Astrologers must be slapped. Scribes must have their fingers cut off. Ministers must have their faces slashed.” So they ordered. Idols were broken and paintings erased.

அஸரணஹந்யமாநரக்ததா⁴ராவஸித்தம், அக்³ரசரணக்³ராஹமாக்ரு³ஷ்யமாணமுநிஜநஸரீரஸம் அநுபத³த³ஹ்யமாநதே³வதா⁴கா³ரதூ⁴மதூ⁴பிதம், அபக்ரு³ஷ்யமாணகுலபாலிகாஜநாஹந்யமாந அபஹ்ரு³தஸர்வஸ்வத³நஜநாக்ரோஸஜயாஸீர்வசோமுக²ரம், ஆகஸ்மிகபதத³ஸநிநிர்கோ⁴ஷநிநி

அபி⁴த:பதது³ல்காஸஹஸ்ரதீ³பமாலாபரிஷ்க்ரு³தமநுப்ரவிஸ்ய நக³ரம், அபி⁴வந்த³ய
புரோத⁴ஸம் பா⁴ர்க³வம், அபக்ராந்தஹர்யக்ஷமேருகு³ஹாஸத⁴ர்மாம் ஸுத⁴ர்மாமத்⁴யாஸாஞ்சக்
|

The helpless were killed, sages were being dragged by their feet. Smoke from burning houses filled the air of the city. The sound of instruments that would normally sound in the palace was replaced by women crying and beating their faces. The sound of cheers and encouragement towards the king was replaced with the laments of Devas who had lost everything they had. Thunder replaced the sound of weapons (that would show the king that warriors are ready). The rows of lamps that would decorate the city were replaced by flaming torches. Such a city was entered by the victorious Asuras; they saluted Shukracharya and occupied Indra's Sabha, Sudharma, like lesser animals in a cave while the lion is away.

ஆஸீநா: க்ஷணமமரஸபா⁴ந்தரே, பரிஷ்வஜ்யமாநா: பரஸ்பரம், ப்ரஸஸ்யமாநா
வந்தி³மாக³தை⁴, அபி⁴நந்த³யமாநா: குலவ்ரு³த்³தை⁴, அநுக³ரு³ஹ்யமாண
பா⁴ர்க³வேண, நிஷ்கர்மய ததோ ப³ஹி- ரசிரபரிக்³ரு³ஹீதவிஜயேந்தி³ராபிரம்ப⁴ஸம்ப்⁴ரு³தகுசகும
ஸேநாரஜோபி⁴ரபி⁴ரஞ்ஜிதா:, நிரங்குஸசங்க்ரம்யமாணவிஸ்ரு³ங்க²லதை³த்யஸங்க⁴பா⁴ஹாப³லோ
ஸர்வதோ நக³ரம், உல்லோலஜலதி⁴கல்லோலஹல்லோஹலஸமநஸீலயா வேலயேவ
தநீயஸ்யா விரமதேதி கயாசிதே³வாஜ்ஞயா சிரலப்³த⁴ஸுஸ்த²மிவ பர்யவஸ்தா²ப்ய
நக³ரம், க்ஷணதா³கோ⁴ஷ்யாமாஸுராஸ்கந்த³நோபரமஜயகாஹளீம் |

They say in the royal court for a while, embracing each other (in joy). Bards sang their praises and their elders rejoiced. Shukracharya blessed them. The red dust of war appeared to be the kumkuma of Goddess Lakshmi, newly acquired, rubbing off on them. They were surrounded by the cries of “Ha Ha” (Alas). They finally restored order in the city just by ordering everyone, “Stop!” - the word limited the chaos like a line marking the tide of the ocean.

ஆதி³ஷ்டாஸ்ச தி³க்பாலபதே³ஷ்வஸுரவரா: ஸ்வயமநதிக்ராமந்தோ த⁴ர்மமௌஸநஸம்,
அநுல்லங்க⁴மாநா ப³லே: ஸாஸநம், அநுவர்தமாநா ஹிரண்யாக்ஷத³ர்ஸிதாம் ஸரணிம்,
அவஹும்பந்தோ வைதி³கம் பந்தா²நம், அப்ரமத்தா: ஸ்வம் ஸ்வமதி⁴காரமநுபாலயாஞ்சக்ரிரே
||

The new Dikpalakas took up their roles, respecting the instructions of Shukra. They followed the word of Bali, who was himself continuing the path of Hiranyaksha: to oppose the Vedas and set their own rules.

1.49

தே³வத்³விஷ்ஸ்சிரதரம் நிரயேஷு மக்³நா
நுத்தார்ய தை³வதபதே³ஷு நிவேஸயந்த: |
ரக்ஷாக்⁴நமந்த்ரகுஸலாஞ்ச²தஸோ மஹர்ஷீந்
ப்ரத்யக்ஷிபந்நரகவேஸ்மஸு தை³த்யதூ³தா: ||

The enemies of the Devas pulled out those who were in Hell, and elevated them to the status of Devas. Then the Asuras' messengers took hundreds of Maharishis, who were well-versed in anti-Asura mantras, and sent them all to Hell.

1.50

ப்ரஹ்மர்ஷயோ⁵பி த்³நுஜேந்த்³ரஸபா⁴ம் ப்ரவிஷ்டா
மந்த்ராக்ஷராணி மக்⁴வாதி³பதா³ங்கிதாநி |
ஊஹேந தா³நவபதா³ந்யுபவேஸயந்தோ
ஹர்ஷாய பேடு²ரஸுரேந்த்³ரபுரோஹிதாநாம் ||

To please the Asura priests, the Brahmarishis recited Mantras, replacing Gods' names with appropriate Asuras' names.

1.51

வித்³வாம்ஸ: ப்ரத²மே⁵ப⁴வந்விவஸநா: ஸௌத்ராந்திகா: ஸாத⁴வோ
முக்²யா மாத்⁴யமிகாஸ்த்ரிலோககு³ரவஸ்சார்வாகதந்த்ரே ஸ்தி²தா: |
பாஷண்டா³ நிக்³மாக்³மவ்யஸநிந: கால: கலி: ஸாஸ்வதோ
தை³த்யே ஸாஸதி தே³வராஜ்யமஜநி த்ரைலோக்யமித்த²ம் ததா³ ||

When the Asuras were ruling the Deva kingdom, the three worlds were thus: Unclothed monks, who still identified with the body, were foremost among saints. Agnostics became the foremost Sadhus. Materialist Charvakas were considered the greatest teachers. Hypocrites were considered scholars of Vedas and Agamas. Every Yuga felt like Kaliyuga.

அபக்ராந்தஸ்ச ததா³ஸசீபதி:, அபி⁴க்³ம்ய ஸஹ ஸர்வை: ஸுப்⁴வபி⁴ரகி²லபு⁴வநஸுந்த்³ரம்
மந்த்³ரம் ஸைலமநுஜ்ஞயா ப்³ரு'ஹஸ்பதே: அந்தர்ஹித ஏவ கதிசித்³திவாஹயாமாஸ
வர்ஷக்³னாந் ||

Meanwhile, Indra hid for many difficult years in the beautiful Mandara mountain along with other Devas, under the direction of Brihaspati.

இதி ஸ்ரீமத்³ப⁴ரத்³வாஜகுலஜலதி⁴கௌஸ்துப⁴ஸ்ரீகண்ட²மதப்ரதிஷ்டா²பநாசார்யசதுரதி⁴க-
ஸதப்ரப³ந்த⁴நிர்வாஹகஸ்ரீமந்மஹாவ்ரதயாஜிஸ்ரீமத்³ப்பயத்³க்ஷிதஸோத³ர்ய ஸ்ரீமதா³ச்சாந்த³க்ஷ-
நாராயணத்³க்ஷிதாத்மஜேந ஸ்ரீபூ⁴மிதே³வீக³ர்⁴ஸம்ப⁴வேந ஸ்ரீநீலகண்ட²த்³க்ஷிதேந
விரசிதே ஸ்ரீநீலகண்ட²விஜயே சம்பூ காவ்யே ப்ரத²ம ஆஸ்வாஸ: ||

(Thus ends the First Ashvasa in the Sri Neelakantha Vijaya Champukavya, written by Sri Neelakantha Dikshita, son of Bhumi Devi and Narayana Dikshita, grandson on Achaan Dikshita, the brother of the great Appaya Dikshita of Bharadvaja Gotra)

|| இதி ப்ரத²மாஸ்வாஸ: ||

Encoded by Ashutosh Shankar

Proofread by Ashutosh Shankar, Rajani Arjun Shankar

Translated by Ashutosh Shankar (Copyright)

——
Shri Nilakanthavijaya Champu kAavya 1 by Nilakantha Dikshita

pdf was typeset on October 8, 2026

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

